



Ikt. sz.: 415-3/31/2008.

Műszaki ea.: Mosonyi Gábor

Tel.: 94/504-140

Jogi ea.: Bauerné Köhalmi Marietta

Tel.: 94/504-139

Kérjük, válaszában hivatkozzon iktatószámunkra!

Tárgy: Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer II.
ütemének környezetvédelmi engedélye

HATÁROZAT

Az AQUAPROFIT Műszaki, Tanácsadási és Befektetési Zrt. (1013 Budapest, Pauler u. 11.) 2008. augusztus 28-án kelt, K 0146/2008-BF számú kérelmére, a Pelso 2007. Konzorcium (Balatonfüred) által készített, környezeti hatástanulmány alapján, a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság (1012 Budapest, Márvány u. 1/C.) részére a Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer II. üteméhez

k ö r n y e z e t v é d e l m i e n g e d é l y t a d o k

az I. fejezetben ismertetett tevékenységek II. fejezetben rögzített várható hatásai III. fejezetben előírt feltételei megtartása mellett.

Környezetvédelmi engedélyes

Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság
1012 Budapest, Márvány u. 1/C.

Engedélyezett tevékenység

A Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer (KBVR) megvalósítása a II. ütem kialakításával, a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 3. sz. melléklet 136. pontja alapján.

I.

Az engedélyezett tevékenységre, illetve létesítményre vonatkozó, a környezetvédelmi engedélyt megalapozó jellemzők

Tervezett tevékenység, illetve létesítmény Zala és Somogy megye külterületét érinti.

KBVR II. üteme vízilétesítményei által közvetlenül érintett ingatlanok

| Település | Helyrajzi szám |
|--------------------|-----------------------|
| Balatonmagyaród | 04 |
| Balatonszentgyörgy | 0115/2; 0129 |

| | |
|------------------|---|
| Főnyed | 025; 028 |
| Település | Helyrajzi szám |
| Keszthely | 0379/3; 0378/11;0378/3; 0377/1; 0377/2; 0384/3; 0386; 0384/4; 0384/5; 0384/6; 0384/1; 0384/2; 0383; 0397; 0394; 0391; 0390; 0395; 0382; 0381; 0374/11; 0374/10; 0373/2; 0374;/0374/8; 0380; |
| Sármellék | 037; 039/1; 039/2; 039/3; 039/4; 039/5; 041 |
| Sávoly | 072; 0125 |
| Vörs | 058/1; 058/2; 067; 081; 092/1; 084 |
| Zalacomár | 0175; 022/1; 023/1; 023/2; 022/2 |

A Marótvölgyi Déli belvízrendszer által érintett ingatlanok

| | |
|------------------|--|
| Település | Helyrajzi- szám |
| Szegerdő | 024/1 |
| Somogysámsón | 011/2; 013; 015/12; 015/8; 016; 017/11; 017/13; 018; 019; 020; 021; 023/1; 023/5; 024; 025/1 |
| Sávoly | 017/3; 023/1; 029/1; 029/2; 029/3; 029/6; 030; 031/2; 031/3; 032; 033/1; 033/2; 034; 035; 036; 037/1; 037/2; 037/3; 037/4; 037/5; 037/6; 037/7; 037/10; 037/11; 037/12; 037/13; 038/8 |

A Zalavári belvízöblözet élőhely rekonstrukciója által érintett ingatlanok:

| | |
|------------------|--|
| Település | Helyrajzi szám |
| Zalavár | 08/19; 08/20; 09; 10; 011; 012; 14; 015/2; 017; 018; 019; 021/5; 021/6; 035; 036; 037; 038; 039/1; 039/2-3; 039/4; 040; 041; 023/1 |
| Sármellék | 040; 039/3; 0394; 039/5 |

A tevékenység rövid leírása

A KBVR II. üteme kialakításával a Balaton vízminőségének javítása, természetes vizes élőhelyek megőrzése és létrehozása, vízmennyiségi és vízminőségi monitorozás, biomonitorozás, valamint árvízvédelmi feladatok valósulhatnak meg, a meglévő környezeti értékeink megőrzésének folyamatos és kiemelt figyelembe vételével. A fejlesztés a rugalmas vízkormányzás kialakítására irányul, ami azt jelenti, hogy szabályozó műtárgyak, zsilipek segítségével a monitoring rendszer adatai alapján lehet szabályozni a víz útját, a természetvédelmi, és a vízgazdálkodási célok elérése érdekében. Ennek eredményeként a vízvédelmi rendszer képes lesz a maximális (minden esetben optimalizálható) hatékonysággal működni. Így a Balatonba mindig az elérhető legjobb minőségű víz kerül. Emellett, a Kis – Balaton, mint kiemelkedő természetvédelmi jelentőségű élő rendszer, ökológiai vízigényének biztosítása szintén megoldhatóvá válik a biológiai monitoring adatok alapján. A beruházás megvalósítása után lehetőség lesz, hogy a Kis – Balatonban jelenleg zajló, illetve a jövőben kialakuló természetvédelmi és ökológiai szempontból negatív folyamatok módosíthatók, illetve visszafordíthatók legyenek. A rugalmas vízkormányzással biztosítható lesz, a Zala folyó deltájára jellemző természeti folyamatok modellezése.

A tervezett munkálatok

| |
|---|
| Hallépcső: A 21T jelű műtárgyon a halak és más vízi gerincesek átjutása a műtárgy jelenlegi formájában nem biztosított, ezért itt hallépcső beépítése szükséges. |
| Terelőtöltések (1. és 2. számú): A töltések a beruházás korábbi szakaszaiban megépültek további átalakításuk, a megváltozott koncepció miatt szükséges, de általános funkciójuk megmarad. |
| Tározótér kialakítás: A tározótér a beruházás korábbi szakaszaiban megépült, további átalakítása szükséges. |
| Kilátók: A kilátók a beruházás korábbi szakaszaiban megépültek, további átalakításuk, illetve egy új építése szükséges. |
| Áramlásjavító csatornák: Az áramlásjavító csatornák a beruházás korábbi szakaszaiban megépültek, további átalakításuk, illetve egy új szakasz építése szükséges. |
| Híd 1 – Híd 2: Az 1. és 2. terelőtöltéseket a tározótéren belül összekötő útban épült hidak. A hidak a beruházás korábbi szakaszaiban megépültek, funkciójukat betöltötték a kiviteli és az eddigi fenntartási munkálatok során. Állapotuk leromlott, mivel fennmaradásukra nincs szükség elbontásra kerülnek. |
| Híd 1 és Híd 2 alatti töltések helyreállítása: Az 1. és 2. terelőtöltéseket a tározótéren belül összekötő útban épült hidak bontása után a helyükön a töltésszakaszok újjáépítésre kerülnek. |
| Tározótérhez csatlakozó területek: A fenti pontokban jelzett tározótérhez további területek is kapcsolódnak, melyek a beruházás korábbi szakaszában kiépültek. A további létesítések és átalakítások az erdők és anyagnyerő helyek tekintetében fognak történni. |
| Erdő: A beruházás korábbi szakaszában még el nem végzett erdőtelepítés megvalósítása (Keszthely 1/3 és 1/4 jelű erdőrészlet (3,5 ha) tekintetében), illetve Balatonszentgyörgy 3 és a Vörs 21 jelű korábban telepített erdőterületek felújítása történik (2,3 ha). |
| Anyagnyerő helyek: A Vízvédelmi rendszer földműveinek jelentős része mocsaras, helyenként több méter vastag tőzeges altalajon épült, így az építés befejezése után is számítani kell az altalaj konszolidációjából fakadó kisebb nagyobb magassági hiányok kialakulására. Ezért a 3. sz. anyag-nyerőhely (Balatonmagyaródi, „déli”) teljes, illetve a 7. sz. anyag-nyerőhely (Keszthely) Észak – Keleti területe fogja az anyagellátást szolgálni. |
| Anyagnyerő hely kijelölt területének élőhely rekonstrukciója: A KBVR II. ütem építéséhez megnyitott 7. sz. anyagnyerő hely Déli területének művelése befejeződött. Az Ingói berek vízszintszabályozó csatorna részben a 7. sz. anyagnyerő hely Déli - fejtéssel már nem érintett - területén épült meg. A rekonstrukció vizes élőhelyként való kialakítással valósul meg. A vízpótlást az Egyesített övcsatornából való vízkivétel biztosítja. |
| Keszthely – Hévízi belvízöblözet: Az öblözet a beruházás korábbi szakaszában megépült, a KBVR II. ütem tervezett módosításai miatt átépítése szükséges. Elbontásra kerül a Hamvasréti csatorna ideiglenes torkolati és a csatlakozó 28T jelű zsilip. Kialakításra kerül a Keszthely - Hévízi belvízöblözet szakaszolása a Déli és a Középső szivattyútelep hatásterületének megfelelően. |
| Keszthely – Hévízi belvízöblözet - Északi szivattyútelep: Az Északi keresztcsatorna torkolati szivattyútelepe. Meglévő létesítmény, a tározó tervezett működésének biztosításához felújításra kerül. |
| Középső szivattyútelep: A Páhoki övcsatorna 2+045 km szelvényében, a csatorna jobb parti töltésének környezetében épült meglévő létesítmény, a tározó tervezett működésének biztosításához felújításra kerül. |
| Déli szivattyútelep: A Páhoki övcsatorna 0+310 km szelvényében, a csatorna jobb parti töltésének környezetében épült meglévő létesítmény, a tározó tervezett működésének biztosításához felújításra kerül. |
| Bárkázó zsilip: Meglévő, 1950-ben épült vasbeton létesítmény, a tározó tervezett működésének biztosításához felújításra kerül. |

| |
|---|
| <p>Hamvasréti-csatorna zsilipei: Meglévő létesítmények, a tározó tervezett működésének biztosításához elbontásra kerülnek. (12. sz. és 28. sz. zsilipek)</p> |
| <p>Öblözetek szétválasztása: A Keszthely – Hévízi belvízöblözet Északi szivattyútelepéhez csatlakozó területek leválasztása már elkészült. A beruházás befejezése után meg kell oldani a középső és a déli szivattyútelep hatásterületeinek megfelelő további szakaszolást. Ennek érdekében mederelzárások épülnek.</p> |
| <p>Kis-Zala övcsatorna létesítményei (Kis-Zala öblözet): Meglévő létesítmények, a tározó tervezett működésének biztosításához felújításra kerülnek.</p> |
| <p>22T jelű zsilip: Meglévő létesítmény, a tározó tervezett működésének biztosításához elbontásra, majd teljes újjáépítésre kerül.</p> |
| <p>Mekenyei szivattyútelep: Meglévő létesítmény, a tározó tervezett működésének biztosításához felújításra és átalakításra kerül.</p> |
| <p>Zalavári (Ingói) belvízöblözet, Ingói szivattyútelep bontása: A Zalavári belvízöblözet élőhely rekonstrukció teljes egészében az Ingói belvízöblözet természetvédelmi szempontú kezelését szolgálja. Ennek megfelelően, az Ingói lápon a természetes talajvízszint tartása a cél, valamint szükséges az ökológiai igényeknek megfelelő állapot, az Ingói berek és a láp közvetlen összeköttetésének biztosítása. Ennek biztosítása érdekében el kell bontani az Ingói szivattyútelepet, (Létj. sz. X/Isz) és a telep energiaellátását biztosító 20 kV-os légvezetékét illetve oszlopsort.</p> |
| <p>Pörösi szivattyútelep gépészeti és villamos korszerűsítés: A beruházás keretében a szivattyútelep gépészeti és villamos korszerűsítése szükséges.</p> |
| <p>Marótvölgyi-csatorna helyreállítása: A csatorna alsó mintegy 4000 fm-es szakaszán mederrendezési munkálatok végzése szükséges.</p> |
| <p>Főnyedi szivattyútelep: A beruházás keretében a szivattyútelep gépészeti és villamos korszerűsítése szükséges.</p> |
| <p>Marótvölgyi belvízöblözet, Déli részöblözet: A Kis–Balaton módosított vízkormányzása és a tározó alacsonyabb üzemi vízszintje miatt a Marótvölgyi Déli belvízöblözet az eredeti tervektől eltérően, csak a 7. sz. közút és a 6811. sz. ök. út között épül ki.</p> |
| <p>Marótvölgyi-csatorna és csatlakozó létesítményei: A Déli részöblözet a Marótvölgyi-csatorna mindkét partján, a 7. sz. közút és a 6811. sz. összekötő út között kerül kialakításra. A Déli belvízöblözetben a Marótvölgyi-csatorna nagyvíz-hozamai a megfelelő műtárgyak kiépítésével a 7. sz. közút és a 6811. sz. összekötő út között – a belvízöblözet Ny-i oldalán levő malomárokba kerülnek átvezetésre. A malomárok felhasznált hossza: kb. 2790 m</p> |
| <p>52 jelű híd: A Marótvölgyi belvízöblözetben levő mezőgazdasági művelésű területek megközelítését szolgáló közforgalom céljára megnyitott magánúton levő leromlott állapotú fahíd helyett építendő új műtárgy. Feladata a helyi mezőgazdasági forgalom átvezetése a Marótvölgyi-csatorna felett.</p> |
| <p>Marótvölgyi-csatorna alsó mederelzárásában épülő Zs 1 jelű csőzsilip: Beépítés helye a Marótvölgyi-csatorna 4+300 km szelvénye. Célja, a Marótvölgyi belvízcsatorna vízhozamának gravitációs, árvízi helyzetben szivattyús bevezetése a Marótvölgyi csatorna Északi szakaszába.</p> |
| <p>Marótvölgyi-csatorna felső mederelzárásában épülő Zs.2 jelű csőzsilip: Beépítés helye a Marótvölgyi belvízcsatorna 2+190 km szelvénye. Célja kisvízes időszakban a belvízöblözet víz utánpótlásának biztosítása, nagyvízes időszakban a víz irányítása a malomcsatorna felé.</p> |
| <p>Somogysámsoni övárok és csatlakozó létesítményei: A Somogysámsoni övárok a Marótvölgyi belvízöblözet keleti oldalán húzódik. Feladata, hogy a hozzá kapcsolódó vízgyűjtő területen érkező csapadékvizeket összegyűjtse és gravitációsan a Marótvölgyi csatornába vezesse. A $Q_{10\%}$ - os vízhozamok kiöntésmentes elvezetése érdekében a torkolatnál mintegy 170 fm hosszban mindkét parton töltés épül. Egyes szakaszokon a bal parton is szükséges a töltésépítés a kiöntés elkerülése érdekében. A Marótvölgyi Déli részöblözet területét Délről, a Marótvölgyi – csatorna és a Somogysámsoni – övárok között a Déli lezáró töltés határolja. A töltés keresztmetszeti</p> |

| |
|--|
| méretei a Somogysámsoni övcsatorna töltésméreteivel egyeznek meg. |
| 69 számú bújtható: Az 1. sz. árok 0+172 km. sz. szelvényében épül. Feladata a magas vezetésű Somogysámsoni övárók és az M7-es autópálya által bezárt háromszög alakú terület vizeinek elvezetése. |
| 62/1 számú híd: Meglévő létesítmény, a tározó tervezett működésének biztosításához felújításra kerül. |
| 62/2 számú híd: Meglévő létesítmény, a tározó tervezett működésének biztosításához felújításra kerül. |
| Zala-Somogyi belvízöblözet, Kápolnapusztai szivattyútelep gépészeti és villamos korszerűsítése: A beruházás keretében a szivattyútelep gépészeti és villamos korszerűsítése szükséges. |
| Fenekpusztai géptelep korszerűsítése: A Kis – Balaton I. és II. ütem gépparkjának kiszolgálására 1987 – ben épült géptelep jelentősen lepusztult állapotba került. Épületgépészeti és építészeti felújítása szükséges, a szennyvíztisztító telep korszerűsítésével együtt. |
| Balatonhídvégi örtelep átalakítása: A beruházás keretében – a felszámolásra kerülő balatonmagyaródi és vörsi örtelepek helyett - szükséges a telep átalakítása és fejlesztése. |
| Üzemirányítási rendszer, vízhozam mérés: Meglévő létesítmény, a tározó tervezett működésének biztosításához felújításra kerül. (24 órás feszültség kimaradás áthidalására alkalmas szünetmentes tápegység) |
| Módosított vízkormányzás: A KBVR II. üteme felülvizsgálatának eredménye a módosított vízkormányzás. Az átalakítás célja, hogy a lehető legrövidebb időn belül, a legkisebb beavatkozással, az élővilág legkisebb zavarásával, költségkímélő módon, a vízkormányzással alakított üzemelési móddal lehessen elérni, illetve folyamatosan biztosítani vízminőség - védelmi és természetvédelmi célok megvalósítását. |
| Ingói berek lezáró töltés: A tervezett töltés feladata az Ingói berek lezárása. |
| 24T Ingói beeresztő zsilip: A tervezett módosított vízkormányzáshoz az Ingói berek lezárásra kerül. A vízpótlás, illetve szélsőséges hidrológiai helyzetben a vízbevezetés az ún. Ingói beeresztő zsilippel, a víz kivezetése és a berek vízszintjének szabályozása a Gurgulói zsilip alvíz -szintjével való kiegyenlítődésség a berek vízszint szabályozására épülő Gurgulói zsilipen keresztül történik. |
| 23T Zsilipes műtárgy: Meglévő létesítmény, a tározó tervezett működésének biztosításához felújításra kerül. |
| 25T Gurgulói zsilip: A tervezett műtárgy feladata a víz kivezetése az Ingói berekből. |
| 29T „1. számú hajózó műtárgy”: Meglévő létesítmény, a tározó tervezett működésének biztosításához felújításra kerül. |
| 30T „2. számú hajózó műtárgy”: Meglévő létesítmény, a tározó tervezett működésének biztosításához elbontásra kerül. |
| Zsilipek kezelő épületei: Helye az 1. sz. terelőtöltés 0+025 km sz és a 2. sz terelőtöltés 1+438 km sz. A tervezett épületek feladata mérő és irányító berendezések védelme. A tervezett konténeres megoldás tájba illesztésére természetes anyagokat kell felhasználni. |
| 2. sz. terelőtöltés árapasztó bukójának átépítése: A tervezett műtárgy feladata a mértékadó nagyvizek Nyugat – Kelet irányú áramlásának elősegítése. |
| Zalavári belvízöblözet élőhely rekonstrukció: A Zalavári belvízöblözetben a kilencvenes években bekövetkezett tulajdonos váltás miatt megváltozott az öblözet jelentős területének a hasznosítása. A mélyebben fekvő részeken, az Ingói lápon a természetes állapotot megközelítő talajvízszint tartása a cél. Az Ingói láp területe nagy részén indokolt és szükséges a láp ökológiai igényének megfelelő állapot biztosítása. A módosított vízkormányzás létesítménye a Zalavári belvízöblözet élőhely rekonstrukciója is, ami teljes egészében a belvízöblözet természetvédelmi szempontú kezelését szolgálja. Ennek megfelelően az Ingói lápon a természetes talajvízszint tartása a cél, valamint szükséges az ökológiai igényeknek megfelelő állapot, az Ingói berek és a |

| |
|---|
| <p>láp közvetlen összeköttetésének biztosítása. A műszaki megoldás szerint a Zalavári határoló töltésben négy db, ideiglenes elzárású híd épül (XXII/TH). El kell bontani a meglévő Ingói szivattyútelepet (X/Isz) és a telep energiaellátását biztosító, a lápterületet átszelő légvezeték (X/E). Meg kell építeni a közutat védő, mintegy 900 m hosszú töltést (XXII/KO), a Hídvégpusztá bevédését szolgáló körtöltést (XXII/HP), valamint ez utóbbi keretében a bevédett területekre hulló csapadékvíz elvezetését.</p> |
| <p>Gerendázható hidak: Feladatuk a Zalavári határoló töltésen kívüli területek bevonása a KBVR II. ütem területébe szabályozható módon.</p> <p>6. sz. híd: Zalavári határoló töltés 4+750 km sz. 7. sz. híd: Zalavári határoló töltés 3+545 km sz. 8. sz. híd: Zalavári határoló töltés 2+705 km sz. 9. sz. híd: Zalavári határoló töltés 1+750 km sz.</p> |
| <p>Hídvégpusztá bevédése, töltésépítés, csapadékvíz átemelő: Az Ingói berekben a hidraulikai számítás szerint kialakuló 106,05 mBf szintű maximális vízborítás előtti Hídvégpusztá belterületét. Ennek megakadályozására védőtöltés épül, valamint a keletkező csapadékvizek elvezetését MOBA átemelővel meg kell oldani. Útárkok befogadó árkára csappantyúval ellátott áteresz készül, ideiglenes szivattyús átemelés, üzemeltetésére alkalmas zsomp kialakításával.</p> |
| <p>6831. sz. összekötő út bevédése: Az Ingói berekben a hidraulikai számítás szerint kialakuló vízborítás megközelíti, illetve az útárok vizeit elvezető árkon keresztül eléri a 6831. sz. Sármellék-Balatonmagyaród összekötő utat. Ennek megakadályozására az úttal párhuzamosan védőtöltés épül, valamint az útárkok befogadó árkára csappantyúval ellátott áteresz készül, ideiglenes szivattyús átemelés üzemeltetésére alkalmas zsomp kialakításával.</p> |
| <p>20 kV-os vezeték átépítése: A zalavári belvízöblötben É – D irányban 20 kV-os légvezeték üzemel. Az Ingói berekben kialakuló maximális vízborítás ennek üzemét veszélyezteti, ezért új nyomvonalon kell a vezeték kialakítani.</p> |
| <p>Üzemi (fenntartó) utak a völgyelzáráson, MÁV vízvédelmi és pörösi töltésen: A KBVR I és II ütem üzeméhez szükséges töltések, műtárgyak, csatornák működtetéséhez, jó karban tartásához, a kaszáláshoz nagyszámú fenntartó gép szükséges. Ezek közlekedése a fenntartó utakon történik, melyek nagy része egyben töltés is. Ezeket a töltéseket és utakat használják a busszal érkező csoportok is. A töltések burkolása azt a célt szolgálja, hogy a lehető legkisebb költségek mellett a fenntartó utak és töltések hosszú távon biztonságosan járhatóak legyenek. Az egyszeri burkolás helyettesíti az évenkénti gréderezést, kavicsolást és a töltéskorona évente többszöri kaszálását. A Völgyelzáráson és a Pörösi töltésen összesen 4,4 km hosszban kell stabilizált üzemi utat létesíteni. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság állásfoglalása alapján az üzemi utak létesítésére a Zym-Tec 1 talajstabilizáló enzim alkalmazható.</p> |
| <p>Üzemi (fenntartó) utak a 4T műtárgy és a Kányavári sziget között: A 4T és a Kányavári sziget közötti fenntartó úton a gépek közvetlenül - a kerülőt jelentő közúton történő közlekedés helyett - érhetik el a Kányavári szigetet. Ennek kiküszöbölése érdekében a VIZIG területén üzemi út létesül.</p> |
| <p>4. számú híd (Zala-Somogyi): A Zala-Somogyi-Határ árok és a vasúti pályatest találkozásánál a MÁV vízvédelmi töltésrendszer összekötő acél főtartós, fa pályaburkolatú híd épül.</p> |
| <p>Zala rövidre zárás, Hídvégi tó megkerülése: A KBVR II. ütem beruházás felülvizsgálatáról és a beruházási program módosításáról szóló 2317/2004. (XII.11.) kormányhatározatnak megfelelően, a vízminőség-védelmi és ökológiai kockázatok elkerülése, illetve kezelése érdekében az I. ütem megkerülésének és a II. ütem belső rövidre zárásának lehetőségét biztosítja a létesítmény.</p> |
| <p>5T műtárgy: Feladata a Zala „rövidre zárás” biztosítása. Az északi lezáró töltés 2+884,7 tkm szelvénye.</p> |
| <p>Holt-Zala meder helyreállítása: A Zala medret az I. ütem üzembe-helyezése óta egy mederelzárás zárja el. A Kis-Zala belvízöblötéből érkező víz a holtmedren keresztül éri el a</p> |

| |
|---|
| <p>Mekenyei szivattyútelepet. A holt Zala meder a Mekenyei szivattyútelep kiegyenlítő medencéjeként funkcionál. A Zala rövidre zárásához a medret ki kell tisztítani. A kiemelt anyag a kétoldali padkán teríthető el.</p> |
| <p>Kis-Zala torkolati műtárgy: A műtárgy helye: Holt Zala 1+796,2 fkm. Feladata: torkolati műtárgy. A Zala folyó „rövidre zárás”-nak jelentős műtárgya.</p> |
| <p>Új csatorna Zala holtmeder mellett: A Zala rövidre zárásának ideje alatt a holtmederhez, mint befogadóhoz csatlakozó Kis-Zala öblözet belvízmentesítését, az üzemelési szabályzatában rögzített módon fent kell tartani. A működés érdekében biztosítani kell a belvíz eljutását a Mekenyei-szivattyútelephez. A rövidrezárás idejére a Kis-Zala torkolati zsilipet zárva kell tartani és a Kis-Zala érkező vizeit egy új, erre a célra létesített földmedrű csatornával kell elvezetni. Az új földmedrű csatorna a holt mederrel párhuzamosan épül.</p> |
| <p>6T Vízkivételi zsilip: Helye: Kis Zala övcsatorna bal parti depónia 0+066 tkm szelvényében. Feladata Zala „rövidre zárás” idején a Kis Zala belvíz öblözet vizét elvezetni a Mekenye-i szivattyútelephez.</p> |
| <p>Fenekői tó belső rövidre zárása: A Zala „rövidre zárásának” idején a Zala holtmederből a víz a meglévő Zala balparti töltés, a tervezett Ingói lezáró töltés és a szintén meglévő 1. sz. Terelő töltés által határolt „medencébe” jut, és innen kell, az érkező vizet a lehető legkevesebb keveredéssel továbbvezetni a Keszthelyi öbölbe. Az I. ütem megkerülésével érkező víz II. ütemen történő átvezetése belső rövidre zárással oldható meg. Ehhez az építendő Ingói beeresztő (XXI/24T) és Gurgulói (XXI/25T) zsilipeket nyitva kell tartani, a tározótérben levő Zala medret ki kell tisztítani (XXV/Z), és az 1. számú terelőtöltést át kell vágni. A töltés járhatósága érdekében az átvágásba híd építendő (5. sz. híd XXVF/H5). Az Egyesített övcsatorna régi torkolata után a rövidre zárás egy, az Egyesített övcsatornával párhuzamosan épülő (XXVF/Ucs) új csatornában folytatódik, és a vízszintszabályozó csatornát elérve annak felhasználásával jut a víz a Balatonba.</p> |
| <p>Zala meder tisztítása a 24T és az Egyesített övcsatorna torkolata között: A KBVR II. ütem tarozó területén a víz átvezetése az Ingói beeresztő zsilip és az Egyesített övcsatorna régi torkolata között a Zala mederben történik. Az Ingói berekben a rövidre zárás megvalósításához a Zala mederből az iszapot el kell távolítani és el kell bontani a meder és az 1. sz. terelőtöltés keresztezésében levő földáttöltését. A keresztezésben a töltés járhatósága érdekében egy ideiglenes elzárással rendelkező híd épül. Az Ingói berek területén a kiemelt iszap az elbontott töltésszakaszokon deponálható, facölöpökhöz rögzített rőzshengerek mögött. A Gurgulói zsilip és az Egyesített övcsatorna közötti szakaszon csak a kétoldali padkán történhet az elterítés.</p> |
| <p>5. számú híd: Helye: 1. számú terelő töltés 0+025 tkm. Feladata a Zala „rövidre zárás” biztosítása.</p> |
| <p>Új csatorna a Zala meder és a vízszintszabályozó csatorna között: Az Egyesített-övcsatorna régi torkolatától a víz továbbvezetése egy, az övcsatorna medrével párhuzamosan épülő, új csatornában történik. A tervezett csatorna a vízszintszabályozó-csatorna 2+937 km szelvényéhez csatlakozik a 31T jelű zsilippel. Keresztszelvényi kialakítása megegyezik a vízszintszabályozó csatorna keresztszelvényi kialakításával.</p> |
| <p>31T jelű zsilip, 32T jelű zsilip: 31T jelű zsilip helye: Vízszintszabályozó-csatorna jobb parti töltés 0+100 tkm. Feladata a „Zala” rövidre zárás biztosítása. Vízszállítás: max. 5 m³/s. 32T jelű zsilip helye: Zala meder 3+120 fkm. szelvényében Feladata a „Zala” rövidre zárás, árvíz idején zárva van.</p> |
| <p>4T műtárgy; hallépcső: A 4T műtárgynál nem biztosított a vízi élőlények átjutása a felső víztérbe, mivel a beruházás korábbi szakaszában a műtárgyhoz nem épült hallépcső. Elzáró szerkezete billenő-tábla, ami a leginkább korlátozza a mű átjárhatóságát. A folyamatos átjárhatóság érdekében a műtárgyak mellé hallépcső építése tervezett.</p> |

II.

A tevékenység környezeti hatásai

Várható környezeti hatások, hatásmátrix.

| Érintett környezeti elem | A környezeti elemre ható tevékenység / hatást kiváltó ok | Környezeti hatás | Változás jellemzése | Hatás időtartama | Hatás minősítése |
|----------------------------------|--|--|---|--------------------------|--|
| FÖLD | Földmunka Munkagépek üzemeltetési során meghibásodás (HAVARIA) | Munkagépek mozgása a területen Talajszennyezés | Talajtömörödés Megszűnéséig szennyezés | Átmeneti Átmeneti | Semleges Felszámolással megszűnik |
| VÍZ (felszíni/felszín alatti) | Vízfolyás és tóépítés, út, csapadékvíz elvezető rendszer, műtárgyak létesítése, bontása, átépítése Munkagépek üzemeltetése során meghibásodás (HAVARIA) | Lefolyási viszonyok megváltozása Felszíni és felszín alatti vizek szennyezése | Vízszállító képesség megváltozása Átmenetileg határérték közelében | Tartós Átmeneti | Javító Felszámolással megszűnik |
| LEVEGŐ | Munkagépek és szállítójárművek működése | Légszennyező anyag kibocsátása | Időszakos terhelés | Átmeneti | Elviselhető |
| ÉLŐVILÁG | Tó és vízfolyás-építés, út, csapadékvíz elvezetés és műtárgyak létesítése, | Életkörülmények, életfeltételek változása, átalakulása | Élőhelyek megszüntetése átalakítása | Tartós | Elviselhető |

| | | | | | |
|----------------------|---|--|--|------------------------|---------------------------|
| | bontása, átépítése erdőtelepítés | | | | |
| ÉPÍTETT KÖRNYEZET | Épületek, tó és vízfolyás- építés, út, csapadékvíz elvezetés és műtárgyak, építése, parkosítás | Légszennyező anyag, zaj, rezgés kibocsátás új élőhelyek kialakulása | Időszakos terhelés (Változás normatívák alatti) Helyi vízkárok csökkenése, a területek belvizektől való megvédése | Átmeneti Tartós | Elviselhető Javító |

III.

1./ Kikötések, környezetvédelmi előírások

Általános előírások

- A tervezett tevékenység során minden havária jellegű esemény (felszíni v. felszín alatti szennyezés) bekövetkezésekor 24 órán belüli bejelentési kötelezettség terheli az engedélyest. A lehetőségekhez képest azonnal lokalizálni, majd a legrövidebb időn belül meg kell szüntetni a szennyeződés utánpótlódását és fel kell számolni a környezeti kárt.
- HAVARIA események bekövetkezésének a lehetőségét nagy körültekintéssel és megfelelő óvintézkedésekkel minimálisra kell visszazsorítani.
- A munkaterületen szerelési és karbantartási munkák csak megfelelő védelmi intézkedések megtétele mellett végezhetők!
- A munkaterületen üzemanyag-feltöltés csak kármentő tálca használata mellett történhet.
- A vízi létesítmények kivitelezéséhez és üzemeltetéséhez vízjogi engedélyt kell beszerezni.

Természetvédelem

1. Az áramlásjavító csatornák, a Holt- és élő Zala-meder kotrása értékes vizes élőhelyeket érint. Mivel az üledékeltávolítás veszélyezteti a vízi makroszkópikus gerinctelen faunát, illetve a vízi makrovegetációhoz kötődő szervezeteket és aljzatra ívó halakat - mint a fokozottan védett lápi póc (*Umbra krameri*), védett réti csík (*Misgurnus fossilis*), kurta baing (*Leucaspius delineatus*) -, továbbá a partoldalban fészkelő réceféle (*Anatidae*) és jégmadár (*Alcedo atthis*) állományt, ezért a kotrasi tevékenység természetkárosító hatásának minimalizálása érdekében a kotrás időbeli és térbeli szakaszolással végezhető, lehetőséget biztosítva az állományok regenerációjára. A természetvédelmi kezelővel (Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság) egyeztetve, az élőlénycsoportok igényeit figyelembe véve az időbeli korlátozásokat úgy kell megtervezni, hogy jelentősebb kétéltű, hulló élő- és szaporodó-helyeken a nyár végi-őszi időszakban, a nagyobb beavatkozást igénylő munkálatokra, madárvédelmi szempontból fontosabb területeken költési időszakon kívüli időben kerüljön sor.
2. A kotrások során kitermelt iszapot – ha értékes élőhelyet nem veszélyeztet -, lehetőség szerint a mesterséges töltésoldalakban kell elhelyezni, és törekedni kell az **odúlakók**

életterét adó odvas fák meghagyására. Ezért a mederkotrás munkálatok során a meghagyandó fákat és a kitermelendő iszap elhelyezésére szolgáló partszakaszokat a munkálatok megkezdése előtt a természetvédelmi kezelő bevonásával részletes helyszíni egyeztetés alapján kell meghatározni.

3. A Kis-Balaton II. ütem építési munkálatainál és üzemelésénél törekedni kell arra, hogy a komplex vizes élőhely ökológiai hálózatként továbbra is funkcionáljon, különös tekintettel a **kétéltű és hullófajok vándorlási területeire**. Az építési munkálatok során figyelemmel kell lenni a vándorlással fokozottan érzékeny területekre, melyeket a természetvédelmi kezelővel be kell határolni. Meg kell akadályozni a fajok tömeges pusztulását (pl.: mentéssel). A szintén ökológiai folyosót képező erdős, cserjés sávokat csak a legszükségesebb mértékben szabad megszakítani.
4. A munkaárkok és gödrök **ökológiai csapdává** alakulása elkerülendő. Gondoskodni kell a beléjük eső állatok kijutásának biztosításáról rézsűk kialakításával, illetve a betemetés előtt ki kell menteni az oda került állatokat.
5. A víztestek **vízszintjének változása** csak lassan, fokozatosan történhet, időt hagyva a herpetofauna alkalmazkodására.
6. A **Marótvölgyi-csatorna északi szakaszának** kotrása - különös tekintettel a fokozottan védett lápi póc állományát veszélyeztető hatása miatt - kizárólag egy oldalról, a meder fél keresztmetszetét érintve, a projekt 3 éves futama alatt időben ütemezve, szakaszolva végezhető.
7. A **Marótvölgyi déli belvízöblözet** átalakítása csak olyan módon történhet, hogy a terület vízellátása továbbra is biztosított legyen a Marótvölgyi-csatorna mederelzárásában építendő 1 m³/sec vízszállító képességű csőzilippel. A 7. sz. főúttól délre eső szakaszon a csatornán mederkotrás munkálatok nem végezhetők!
8. Az Ingói-berek leválasztása után a természetes vízdinamikát modellezve kell az **ökológiai szükségességes vízmennyiséget** biztosítani.
9. Az Ingói lezáró töltés építése során madárvédelmi szempontból különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a töltés felszaggatásával létre jött kis méretű, részben fászáru növényzettel borított **szigetek** - mint élőhelyek- ne szűnjenek meg.
10. Az anyagnyerő helyek használatakor figyelemmel kell lenni a **kétéltűek, hullók** - többek között a 3 Natura 2000 jelölőfaj: dunai göte (*Triturus dobrogicus*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*) - védelmére, továbbá a függőleges partfalak fenntartásával a **gyurgyalag** (*Merops apiaster*) és **parti fecske** (*Riparia riparia*) költési igényére. A 7. számú anyagnyerőhely területén a bemutató célú vizes élőhely kialakítása a természetvédelmi kezelővel való további egyeztetés figyelembevételével történhet.
11. A kivitelezés során a **taposási kár** mérsékelése érdekében a meglévő szállítási útvonalakat kell használni, illetve újakat - lehetőség szerint - az ökológiai alacsony értékű, degradált területeken kell kialakítani.

12. A megbolygatott rézsűkön, illetve az új töltéseken megjelenő gyomfajok visszaszorítása érdekében szükséges az évi kétszeri **gyommentesítő kaszálás** elvégzése.
13. A rendszer üzemeltetésekor hangsúlyosan figyelembe kell venni a folyamatos, komplex **ökológiai monitorozás** vizsgálati eredményeit - egyedsűrűség, populáció kiterjedése -, amely a tervezetteknek megfelelően terjedjen ki a Kis-Balaton természetvédelmi szempontból legértékesebb élőhelyeihez kötődő „indikátor” fajokra, mint kis lemezcsiga (*Anisus vorticulus*), hosszúfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*), hasas törpecsiga (*Vertigo moulinsiana*), balin (*Aspius aspius*), lápi póc (*Umbra krameri*), réticsík (*Misgurnus fossilis*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*), cigányréce (*Aythya nyroca*) és pettyes vizicsibe (*Porzana porzana*).

Vízminőség-védelem (felszíni, felszín alatti vizek)

- A kivitelezést jogerős vízjogi létesítési engedély alapján lehet megkezdeni.
- A kivitelezés során a vizek hasznosíthatóságát biztosító mennyiségi és minőségi követelmények nem romolhatnak.
- A vízminőség védelmét szolgáló intézkedések betartásáról, betartatásáról gondoskodni kell.
- A vízjogi engedélyezési tervdokumentáció készítése során, a hallépcsők kialakításánál figyelembe kell venni, hogy a halfauna összetétele miatt, 15 cm – nél nagyobb vízszintkülönbség az egyes lépcsők között nem alakulhat ki. Törekedni kell a természet közeli hallépcsők kialakítására.
- Az útépitések során használni kívánt ZYM – TEC 1 enzimet csak kellő elővigyázatossággal lehet felhasználni, úgy hogy bedolgozás közben felszíni illetve felszín alatti vízbe közvetlenül ne kerülhessen.

Hulladékgazdálkodás

- A kiviteli munkák során keletkező építési és bontási hulladékok környezetszennyezést kizáró módon történő gyűjtéséről, ideiglenes tárolásáról, ártalmatlanításáról - arra feljogosítotttsággal rendelkező szervezet részére történő átadásról - gondoskodni kell.

Levegőtisztaság-védelem

- A tervdokumentációban ismertetett munkaszervezési intézkedéseket az építkezési munkák során alkalmazni szükséges.
- Az építési munkák során száraz, szeles időszakban a kiporzást meg kell akadályozni.

2./ Szakhatóságok kikötései, állásfoglalásai

Zalakaros Város Önkormányzatának Jegyzője 03-564/2008. számú ügyiratában építési szakhatósági hozzájárulását kikötések nélkül megadta.

Sávoly, Főnyed, Szegerdő, Szökedencs Községek Önkormányzatainak Körjegyzője (Sávoly) 55-7/2008. számon helyi környezet- és természetvédelemre kiterjedően, előírások nélkül megadta

szakhatósági hozzájárulását.

Keszthely Város Jegyzője 49-7/2008. számon építési és helyi környezet- és természetvédelemre kiterjedően, előírások nélkül megadta szakhatósági hozzájárulását.

Sármellék Körjegyzője 317-3/2008. számon helyi környezet- és természetvédelemre kiterjedően, előírások nélkül megadta szakhatósági hozzájárulását.

Balatonmagyaród-Zalavár Községek Körjegyzője (Zalavár) 6-8/2008. számon helyi környezet- és természetvédelemre kiterjedően, előírások nélkül megadta szakhatósági hozzájárulását.

Balatonszentgyörgy, Hollád, Tikos, Vörs Községek Körjegyzője (Balatonszentgyörgy) 01-9/8/2008. számon helyi környezet- és természetvédelemre kiterjedően, előírások nélkül megadta szakhatósági hozzájárulását.

Zalakomár Község Önkormányzatának Jegyzője 1880-2/2008. számon helyi környezet- és természetvédelemre kiterjedően, előírások nélkül megadta szakhatósági hozzájárulását.

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Nyugat-dunántúli Regionális Intézete (Győr, Jósika u. 16.) 5387-2/2008. számon, közegészségügyi szempontból előírások nélkül megadta szakhatósági hozzájárulását.

A Zala Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság (Zalaegerszeg, Kinizsi u. 81.) 29.2/500013/5-TAL/2008/T32 számú szakhatósági hozzájárulásában, mivel a benyújtott dokumentáció indokolt mértékben feltárja a beruházás talajvédelmi vonatkozású környezeti hatásait, talajvédelmi szempontból kifogást nem emel.

A Pécsi Bányakapitányság 5726/3/2008. számon szakhatósági állásfoglalását kikötés nélkül megadta.

A Zala Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Földművelésügyi Igazgatóság Vadászati és Halászati Osztálya (Zalaegerszeg) 29.4/120-5/2008. számon, az alábbi feltételekkel adta meg szakhatósági hozzájárulását.

1. A Zala folyó halászati vízterület, melynek halászatra jogosultja a Horgászegyesületek Zala Megyei Szövetsége (8900 Zalaegerszeg, Kelemen u. 17/a.). A KBVR I. ütem északi kazetta (Zalavár-Zalaszabar összekötő úttól északra a Bárándi patakig) halászati vízterület, melynek halászatra jogosultja Zalavár Község Önkormányzata (8392 Zalavár, Dózsa u. 1.). A KBVR I. ütem déli rész (Zalavár-Zalaszabar összekötő úttól délre) és a Zala folyó (torkolattól a fenépusztai vasúti hídig) halászati vízterület, melynek halászatra jogosultja a Balatoni Halászati Zrt. (8600 Siófok, Horgony u. 1.). A vízilétesítmény üzemeltetője köteles a halászatra jogosultakat a víz eleresztésével, feltöltésével járó, vagy más, a halászati jog gyakorlását akadályozó tevékenységének megkezdéséről és annak várható időtartamáról – a sürgősségi helyzetet kivéve – legalább nyolc nappal megelőzően értesíteni. (Hhtv. 16. §)
2. A halak ívási időszakában, február 15. és június 15. között a vízilétesítmény kivitelezője, üzemeltetője a vízszintszabályozás során a környezeti (ökológiai) szempontokat is köteles figyelembe venni.
3. A KBVR halélettani komplexitása érdekében mindenképpen szükséges a 21 T jelű műtárgynál, valamint a Kis-Balaton I. és II. ütem között, a halak szabad és folyamatos

átjutását biztosító hallépcső kialakítása. A halak folyamatos vándorlását biztosító hallépcsők folyamatos üzemeltetése kötelező.

4. A kialakítandó hallépcsők részletterveit engedélyeztetés előtt kérjük megküldeni.

A Nemzeti Közlekedési Hatóság Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatósága Zala Megyei Kirendeltség (Zalaegerszeg) 5588/1/2008. számon a következő feltételekkel adta meg hozzájárulását.

- A beavatkozással érintett szakaszon összekötő utak mentén tengelytől számított 50-50 m-es védőtávolsággal, főút mentén 100-100 m-es védőtávolsággal kell számolni. A védőtávolságon belüli építményekhez a közút kezelőjének hozzájárulása szükséges.
- A vízvédelmi rendszer tervezésekor tekintettel kell lenni arra, hogy az üzemeltetés a meglévő közutak állagát ne veszélyeztesse.
- A közút és közforgalom elől el nem zárt magánútként nyilvántartott utak, valamint az ezen elhelyezett műtárgyak építése, forgalomba helyezése, megszüntetése a 15/2000 KöViM rendelet értelmében Közlekedési Hatóság engedélyéhez kötött tevékenység.
- A vasútvonalakat érintő beavatkozásokhoz a vasút üzemeltetőjének hozzájárulása, valamint a Nemzeti Közlekedési Hatóság (Szombathely, Wesselényi u. 7.) hozzájárulása szükséges.
- A közforgalom elől elzárt magánutakat táblával kell jelezni, és/vagy fizikai akadállyal kell elzárni.
- A közforgalom elől elzárt utak, hidak építése esetén a vonatkozó útügyi műszaki előírásokat be kell tartani.

A Somogy Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatósága (Kaposvár) 23.3/6/3366/1/2008. számon az alábbi tartalommal adta meg szakhatósági hozzájárulását.

- Az AQUAPROFIT Műszaki, Tanácsadási és Befektetési Zrt. (Budapest) által benyújtott környezeti hatásvizsgálati dokumentációban foglaltak szerint az üzemeltetés várható hatásainak értékelése megvalósítható, megfelelően kiépített monitorozási rendszer kialakításával és üzemeltetésével. Ez visszacsatolást biztosít az üzemirányítás felé. Ennek megfelelő működtetése esetén biztosítottnak látjuk a területen található erdőterületek egészségi állapotának (az erdővédelmi mérő- és megfigyelő rendszerrel együttesen) folyamatos nyomon követését.
- Amennyiben a műtárgyak elhelyezése az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdőkézleteket érint, az engedélyes köteles ezen terület vonatkozásában erdőterület igénybevételi kérelmet benyújtani Igazgatóságunkra. Az erdőterület igénybevételenek engedélyezése külön eljárásban, a 29/1997. (IV.30.) FM rendelet 87. § (1) bekezdésében előírt mellékletek benyújtásával kérelmezhető.

A Zala Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatósága (Zalaegerszeg) 29.3/1151-9/2008. számon a következő feltételekkel adta meg szakhatósági hozzájárulását.

- A beruházással érintendő erdőterület igénybevételét a beruházás megkezdése előtt engedélyeztetni kell az erdőszaki hatóságnál a többször módosított 29/1997. (IV.30.) FM rendelet 87. §-a szerinti mellékletek, tulajdonosi hozzájárulások, 30 napnál nem régebbi, hiteles tulajdoni lapok, fakitermelési terv, üzemtervtől való eltérési kérelem, humuszmentési terv és csereerdősítési tervdokumentáció benyújtásával.
- Az erdőterület-igénybevétel minimalizálása érdekében termelésből csak azon erdőterületek kerülhetnek végleges kivonásra, ahol a beruházás megvalósulása utáni

állandó vagy időszakos vízborítás miatt még fa fajcserével sem lehetne erdőt fenntartani.

- A kivonásra kerülő erdőterület helyett a 2000. évi CXII. törvény 5. §-a miatt az érintett település közigazgatási területén belül csereerdősítést kell végezni, melynek engedélyezését a kivonási kérelem benyújtásával egy időben kell kezdeményezni. A csereerdősítési dokumentációnak tartalmaznia szükséges a termőhely feltérési szakvélemény és erdősítési kiviteli terv mellett a csereerdősítéssel érintendő terület 30 napnál nem régebbi hiteles tulajdoni lapját, hiteles ingatlan-nyilvántartási térképkivonatát és maradéktalan tulajdonosi hozzájárulást.
- Az engedély nélküli fakitermelés és erdőterület igénybevétel erdőgazdálkodási ill. erdővédelmi, talajvédelmi bírságot von maga után.
- Ezen szakhatósági állásfoglalás nem jelenti az erdőterületek igénybevételi engedélyét.

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Nyugat-dunántúli Iroda (Sopron, Kolostor u. 13.) 410/0075/005/2008. számon az alábbi előírásokkal adta meg szakhatósági hozzájárulását.

- A tervezett munkák vízjogi létesítési engedélyezési eljárását megelőzően a 4/2003. (II.20.) NKÖM rendeletben foglalt tartalommal terepbejárási dokumentációt tartalmazó örökségvédelmi hatástanulmány keretében kell vizsgálni a tervezett létesítmények, valamint az elárasztás régészeti örökségi elemekre gyakorolt hatását. A kulturális örökségvédelmi hatástanulmányt a vízjogi létesítési engedélyezési eljárás során a dokumentáció mellékleteként be kell nyújtani Hivatalomhoz.
- A tanulmányban szerepeljen: „A 2001. évi LXIV. tv. alapján a régészeti lelőhelyek védelméről gondoskodni kell.”

3./ Engedélyezési feltételek

A környezetvédelmi engedély **határozatlan ideig** érvényes az I. fejezetben leírt paraméterekkel jellemezhető tevékenység gyakorlása esetén. Az engedély kiadásához alapul vett körülmények jelentős megváltozását, továbbá a tulajdonosváltást a Felügyelőségnek 15 napon belül be kell jelenteni.

A Felügyelőség az engedélyt visszavonja, amennyiben a jogerőre emelkedéstől számított 5 éven belül a tevékenységet, illetve az ahhoz szükséges építési, előkészítési munkákat nem kezdték el, ha az engedélyezési feltételek lényegesen megváltoztak, illetőleg ha az engedélyes nyilatkozik arról, hogy a környezetvédelmi engedéllyel nem kíván élni.

Ezen engedély jogszabályokban előírt más, szükséges hatósági engedélyek beszerzése alól nem mentesít.

IV.

A környezetvédelmi, természetvédelmi, valamint a vízügyi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 33/2005. (XII. 27.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) IV. sz. melléklete I. 20.5. alapján az eljárás igazgatási szolgáltatási díját 650.000,- Ft-ban állapítottam meg, melyet a kérelmezőnek kell viselnie. Kérelmező az igazgatási szolgáltatási díj-fizetési kötelezettségének eleget tett.

V.

Határozatom ellen annak közlésétől számított 15 napon belül az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőséghez (Budapest) lehet fellebbezéssel élni.

A fellebbezést kettő példányban hatóságomhoz (9700 Szombathely, Vörösmarty u. 2.) kell benyújtani. A fellebbezés igazgatási szolgáltatási díjköteles, mértéke: 325.000,- Ft, természetes személyek és társadalmi szervezetek részére 6.500,- Ft.

I n d o k o l á s

Az AQUAPROFIT Műszaki, Tanácsadási és Befektetési Zrt. (1013 Budapest, Pauler u. 11.) – továbbiakban: Zrt. - hatóságomhoz 2007. december 27-én érkezett K 0169/2007-BF. számú beadványában, a Kis-Balaton Vízügyi Rendszer II. üteméhez készült előzetes vizsgálati dokumentációjának egyidejű csatolásával, előzetes vizsgálati eljárás megindítását kezdeményezte a Felügyelőségen. Az előzetes vizsgálati eljárás lezárásaként a 2008. március 6-án kelt, 415-1/23/2008. számú határozatomban az előzetes vizsgálati dokumentációban foglaltakat elfogadásáról határoztam, egyúttal megállapítottam, hogy a tervezett beruházásról jelentős környezeti hatás feltételezhető. Erre tekintettel a környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása iránti kérelem benyújtását írtam elő.

A Zrt.– a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság (1012 Budapest, Márvány u. 1/C.) megbízásából - K 0146/2008-Bf számú beadványában a Kis-Balaton Vízügyi Rendszer II. ütemének környezeti hatásvizsgálati eljárását kezdeményezte Felügyelőségemnél a Pelso 2007. Konzorcium (Balatonfüred) által készített környezeti hatásvizsgálati dokumentáció alapján.

A dokumentációban foglaltak a környezeti hatásvizsgálati és egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 6-11. §-aiban rögzítettek alapján, környezeti hatásvizsgálati eljárás keretében kerültek elbírálásra.

Az eljárásban részt vett szakhatóságok előírásait határozatom rendelkező részébe foglaltam.

Zalakaros Város Önkormányzatának Jegyzője 03-564/2008. számú ügyiratában építési szakhatósági hozzájárulását kikötések nélkül, az alábbi indoklással adta meg.

„Irodánk, mint első fokú építési hatóság megállapította, hogy a tervezett KBVR II. ütemének környezeti hatásvizsgálata megfelel a településrendezéssel és az építményekkel kapcsolatos országos szakmai követelményeknek, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balaton Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény előírásainak, valamint az érintett építési szabályzatnak és szabályozási tervnek, ezért az építésügyi szakhatósági hozzájárulást megadtam.

Szakhatósági állásfoglalásunk kiadása a Korm. rendelet 8. § (4) bekezdése alapján, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény – továbbiakban: Ket. - 44. § (1) bekezdésére figyelemmel történt.”

Sávoly, Főnyed, Szegerdő, Szőkedencs Községek Önkormányzatainak Körjegyzője (Sávoly) 55-7/2008. számon előírások nélkül, a Ket. 44-45. §-ai, valamint a Korm. rendelet 8. § (4) bekezdés b) pontja és 12. számú melléklete 2. a) pontja alaján adta meg szakhatósági hozzájárulását.

Keszthely Város Jegyzője 49-7/2008. számon, a helyi szabályozás és a Ket. 44. § (1) bekezdése,

45. § (2) bekezdése, valamint a Korm. rendelet 12. számú melléklete alapján, építési és helyi környezet- és természetvédelemre kiterjedően, előírások nélkül megadta szakhatósági hozzájárulását.

Sármellék Körjegyzője 317-3/2008. számon, a Ket. 44. § (1-2) bekezdése, 45. § (2) bekezdése alapján helyi környezet- és természetvédelemre kiterjedően, előírások nélkül megadta szakhatósági hozzájárulását.

Balatonmagyaród-Zalavár Községek Körjegyzője (Zalavár) 6-8/2008. számon helyi környezet- és természetvédelemre kiterjedően, előírások nélkül, az alábbi indoklással megadta szakhatósági hozzájárulását.

„A KBVR II. üteméhez készült Környezeti Hatástanulmány Közérthető összefoglaló dokumentációja nem tartalmaz a Körjegyzőséghez tartozó (Zalavár, Balatonmagyaród) települést helyi környezet- és természetvédelmi érdekeivel ellentétes megállapításokat, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Szakhatósági állásfoglalásomat a Felügyelőség 415-3/2/2008. számú megkeresésére, a Korm. rendelet 12. számú mellékletének 2. pont a) bekezdése alapján adtam meg.”

Balatonszentgyörgy, Hollád, Tikos, Vörs Községek Körjegyzője (Balatonszentgyörgy) 01-9/8/2008. számon helyi környezet- és természetvédelemre kiterjedően, előírások nélkül megadta szakhatósági hozzájárulását.

Zalakomár Község Önkormányzatának Jegyzője 1880-2/2008. számon, a Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése alapján, helyi környezet- és természetvédelemre kiterjedően, előírások nélkül megadta szakhatósági hozzájárulását.

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Nyugat-dunántúli Regionális Intézete (Győr, Jósika u. 16.) 5387-2/2008. számon, közegészségügyi szempontból előírások nélkül megadta szakhatósági hozzájárulását, az alábbi indoklással.

„Hatásköröm a Korm. rendelet 8. § (4) bekezdésén, illetékességem az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról és a gyógyszerészeti államigazgatási szervek kijelöléséről szóló 362/2006. (XII.28.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdésén alapul.”

A Zala Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság (Zalaegerszeg, Kinizsi u. 81.) 29.2/500013/5-TAL/2008/T32 számú szakhatósági hozzájárulását az alábbi indoklással adta meg.

„A szakhatósági állásfoglalást a Korm. rendelet 12. számú melléklet 2. c) pontja, a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal létrehozásáról és működéséről szóló 274/2006. (XII.23.) Korm. rend. 32. § (9) bekezdés d) pontja, valamint a Ket. 44. § (1), (2) bekezdése alapján adtam ki, a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (Szombathely) megkeresésére, mert a mellékelt környezeti hatástanulmány dokumentáció indokolt mélységben és részletességgel vizsgálja a beruházás talajvédelmi vonatkozású kérdéseit.”

A Pécsi Bányakapitányság 5726/3/2008. számon szakhatósági állásfoglalását kikötés nélkül megadta. Indoklása következő.

„A környezeti hatásvizsgálati dokumentációban foglaltak szerint a KBVR II. üteme megvalósításának célja a Balaton vízminőségének, valamint a Kis-Balaton természetvédelmi és ökológiai értékeinek védelme. A cél érdekében építendő létesítmények kialakításánál arra törekcsenek, hogy azok a vízvédelmi rendszeren kívül lévő épített és természetes környezetben a

lehető legkevesebb változást okozzák. A megvalósuló vízvédelmi rendszer talajvízre gyakorolt hatását talajvízszint észlelő hálózattal követik nyomon, a talajvízszintek szabályozását belvízöblözetek, szivárgók, övárkok építésével, szivattyútelepek működtetésével valósítják meg. A kőzetállékonysági problémák tisztázásra kerültek, a tervezett létesítmények alapozási módját az építmények tartós fennmaradása érdekében a konkrét építési helyek talajmechanikai adottságaitól teszik függővé.

A dokumentáció alapján a tervezett beruházás a Pécsi Bányakapitányság nyilvántartása szerint külszíni bányát, megállapított bányatelket és az Országos Ásványvagyon Nyilvántartásban szereplő megkutatott nyersanyag előfordulást, CH bányászati célú létesítményt, valamint felszínmozgásos területet nem érint.

A Pécsi Bányakapitányság állásfoglalását az ásványi nyersanyag és a földtani közeg védelmére kiterjedően a Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése és 12. sz. melléklete, és a Ket. 44. § (1) és (2) bekezdése alapján adta ki.”

A Zala Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Földművelésügyi Igazgatóság Vadászati és Halászati Osztálya (Zalaegerszeg) 29.4/120-5/2008. számon adta meg szakhatósági hozzájárulását.

A Nemzeti Közlekedési Hatóság Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatósága Zala Megyei Kirendeltség (Zalaegerszeg) 5588/1/2008. számon a következő indoklással adta meg hozzájárulását.

„Szakhatósági állásfoglalásomat a Korm. rendeletben biztosított jogkörömben a Közúti Közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény alapján adtam meg. A szakhatósági állásfoglalás ellen fellebbezésnek nincs helye, az ügyfél a határozat ellen irányuló fellebbezés keretében gyakorolhatja ezzel kapcsolatos jogorvoslati jogát. Tájékoztatom, hogy a közlekedési szakhatósági feladatokat II. fokon a Nemzeti Közlekedési Hatóság Központi Hivatal Másodfokú Hatósági Főosztály (1066 Budapest, Teréz krt. 38.) látja el.”

A Somogy Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatósága (Kaposvár) 23.3/6/3366/1/2008. számon, a Ket. 44. §-a alapján eljárva adta meg szakhatósági hozzájárulását.

A Zala Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatósága (Zalaegerszeg) 29.3/1151-9/2008. számon a következő indoklással adta meg szakhatósági hozzájárulását.

„Hatáskörömet és illetékességemet az erdőről és az erdő védelméről szóló, többször módosított 1996. évi LIV. törvény (továbbiakban: Evt.) 28. §-a, 25. § (4) bekezdése, 52. § (5) bekezdése, 60. § (1) bekezdése, 66. § (1) bekezdése, a termőföld védelméről 2007. évi CXXIX. törvény (továbbiakban: Tftv.) 32. § (1) bekezdése, a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal létrehozásáról és működéséről szóló 274/2006. (XII.23.) Korm. rend. 10. § e) pontja, 22. § (3) és (8) bekezdése állapítja meg. Szakhatósági hozzájárulásomat az Evt. 35. § (1) bekezdése, 46., 50-52., 69. §-ai, 67. § (1) bekezdése, 72. § (1-2) bekezdése, az Evt. végrehajtásáról szóló, többször módosított 29/1997. (IV.30.) FM rendelet 51. §-án, a Tftv. 43., 44. §-ai, a 90/2008. (VII.18.) FVM rendlet 1. § (1) bekezdés d) pontja, 1. sz. melléklete, 2. sz. melléklet 2.4. pontja és a fentebb felsorolt jogszabályi helyek alapján adtam ki.

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Nyugat-dunántúli Iroda (Sopron, Kolostor u. 13.) 410/0075/005/2008. számon a következő indoklással adta meg szakhatósági hozzájárulását.

„A tárgyi beruházással érintett ingatlanok területén és közvetlen környezetükben régészeti lelőhelyek ismertek, ezért régészeti emlék előkerülése várható. A vízi létesítmények tervezése során a kulturális örökségvédelmi hatástanulmányban foglaltak alapján kell biztosítani a régészeti örökség elemeinek 2001. évi LXIV. tv. alapján előírt védelmét.

Hatáskörömet a Kulturális Örökségvédelmi Hivatalról szóló 308/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 1. § (2) a) pontja, illetékességemet az 1. számú melléklet 6. pontja határozza meg.”

A Korm. rendelet 8. § (2) bekezdése alapján a kérelemmel, hatástanulmánnyal, valamint a közleménnyel megkerestem a telepítés helye szerinti jegyzőket azzal, hogy gondoskodjanak a közlemény közhírré tételéről, illetve a közlemény a Zalai Hírlap 2008. szeptember 17-i számában is megjelentetésre került. Felügyelőségünkre a közleménnyel kapcsolatban észrevétel nem érkezett.

A Korm. rendelet 9. §-ában foglaltak értelmében a Felügyelőség 2008. október 30-án közmeghallgatást tartott Keszthely Város Polgármesteri Hivatalánál. A közmeghallgatás időpontja és helyszíne a Zalai Hírlap 2008. szeptember 30-i számában közzétételre került. A közmeghallgatás során a beruházással érintett települések lakossága részéről észrevételek nem érkeztek, kérdések nem voltak. A beruházó, a tervező, a természetvédelmi és a vízügyi kezelők azonban álláspontjaikat egyeztették.

Az eljárás során 415-3/22/2008. számú ügyirattal hiánypótlást rendeltem el természetvédelmi szempontok tisztázása érdekében. Ennek teljesítése a közmeghallgatás időpontjáig megtörtént, illetve a tisztázandó kérdéseket a közmeghallgatás keretében az érintettek megtárgyalták.

A dokumentáció természetvédelmi szempontú felülvizsgálata során a rendelkezésemre álló adatok alapján megállapítottam, hogy a tervezett beruházás célja a Balaton vízminőség védelme – a Zalán érkező összes foszfor és lebegőanyag-tartalom eltávolítás hatékonyságának növelése - és a természetvédelmi értékek megőrzése.

A KBVR II. ütemének vízi létesítményei által érintett külterületi ingatlanok szerepelnek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park létesítéséről szóló 31/1997.(IX.23.) KTM rendelet védett területei között, részei a Natura 2000 hálózatnak (HUBF30003 Kis-Balaton megnevezésű Kiemelt Jelentőségű Különleges Természet-megőrzési Területnek és Különleges Madárvédelmi Területnek), valamint kiemelkedő jelentőségű természetközeli vizes élőhelyként szerepelnek a nemzetközi jelentőségű vizes területek védelméről szóló Ramsari egyezmény jegyzékében (azonosító:3HU004).

A Kis-Balaton Natura 2000 terület jelölő élőhelyei és fajai:

| | |
|---------|--|
| élőhely | |
| 3150 | Természetes eutróf tavak Magnopotamion vagy Hydrocharition növényzettel |
| 6210 | * Meszes alapkőzetű féltérmezetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (Festuco-Brometalia) fontos orchidea-lelőhelyei |
| 6260 | * Pannon homoki gyepek |
| 6410 | Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (Molinion caeruleae) |
| 6440 | Folyóvölgyek Cnidion dubiihoz tartozó mocsárrétjei |
| 7230 | Mészkedvelő üde láp- és sásrétek |

91E0 * Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)

növény

Cirsium brachycephalum kifestéskű ászát

gerinctelen

Anisus vorticulus kis lemezcsiga

Callimorpha quadripunctaria *csíkos medvelepke

Leucorrhinia pectoralis lápi szitakötő

Vertigo angustior hosszúfogú törpecsiga

Vertigo moulinsiana hasas törpecsiga

hal

Aspius aspius balin

Misgurnus fossilis réti csík

Rhodeus sericeus amarus szivárványos ökle

Umbra krameri lápi póc

kétéltű-hüllő

Bombina bombina vöröshasú unka

Emys orbicularis mocsári teknős

Triturus dobrogicus dunai tarajosgöte

emlős

Lutra lutra vidra

Microtus oeconomus mehelyi *északi pocok mehelyi alfaja

Myotis myotis közönséges denevér

illetve

madár

Phalacrocorax pygmeus kis kárókatona

Botaurus stellaris bölömbika

Ixobrychus minutus törpegém

Ardeola ralloides üstökögém

Egretta alba nagy kócsag

Ardea purpurea vörös gém

Aythya nyroca cigányréce

Circus aeruginosus barna rétihéja

Sterna hirundo küszvágó csér

Chlidonias hybridus fattyúszerkő

Chlidonias niger kormos szerkő

Anser anser nyári lúd

Anser albifrons nagy lilik

Anser fabalis vetési lúd

Bucephala clangula kerceréce

Acrocephalus melanopogon fülemülesítke

Fulica atra szárcsa

Az engedélyezési dokumentációban foglaltakat alapul véve, részletezve a projekt hatását az építési és üzemelési fázisában érintett főbb területek, élőhelyek vonatkozásában a következők állapíthatók meg.

Zalavári élőhely-rekonstrukció

A töltésbontás, hídépítés hatásviselője természetvédelmi szempontból nem jelentős franciaperjés mezofil töltésgyep, illetve néhány fehér fűz. A területen mezofil-xeromezofil gyepek dominálnak, általában degradáltak az intenzív legelés miatt. Jellemző növényfajok: sovány csenkesz (*Festuca pseudovina*), farkaskutyatej (*Euphorbia cyparissias*), tejoltó galaj (*Galium verum*), szagos borjúpázsit (*Anthoxanthum odoratum*), mezei iringó (*Eryngium campestre*), réti ecsetpázsit (*Alopecurus pratensis*), csörgő kakascímer (*Rhinanthus minor*), réti perje (*Poa pratensis*), kígyóhagyma (*Allium scorodoprasum*), útszéli bogáncs (*Carduus acanthoides*), libapimpó (*Potentilla anserina*), pázsitos csillaghúr (*Stellaria graminea*), közönséges galaj (*Galium mollugo*), magyar imola (*Centaurea pannonica*), gyepes sédbúza (*Deschampsia cespitosa*), pelyhes selyemperje (*Holcus lanatus*), őszi kikerics (*Colchicum autumnale*). A mélyebb részeken kisebb vízállások is vannak, előfordul a védett kiséfű aszat (*Cirsium brachycephalum*). Az élőhely-rekonstrukciós terület K-i részein, az Ingói-csatorna felé lejt a terület és itt elsősorban nem zsombékoló magassásosokkal jellemezhető mocsarak, illetve elgyomosodott sédbúzás mocsárrétek találhatóak, sokszor elég mély, állandó vízborítással. A növényzetre gyakorolt hatás az üzemrendtől, ezen belül is a vízborítás magasságától és időtartamától függ. Az un. „reptéri” sarok melletti ültetett elegyes erdőben több védett orchideafajt is kimutattak, ezek a Tallós-nőszőfű (*Epipactis tallosii*), a Norden-nőszőfű (*Epipactis nordeniorum*), a széleslevelű nőszőfű (*Epipactis helleborine*) és a fehér madársisak (*Cephalanthera damasonium*). Ezen a területen kialakuló esetleges állandó vízborítás ezeket a fajokat károsan érintené: az állományok csökkenésével, esetleges eltűnésével kellene számolni.

Viszont a tervezett beavatkozás várhatóan pozitív hatással lesz a vízi makroszkópikus gerinctelen, szárazföldi mollusca, hal faunára. Az élőhely-rekonstrukció működtetése a jelölő, illetve a többi kétéltű- és hüllőfaj állományainak megerősödését szolgálhatja, amennyiben a mocsarak vízborításának idejét megnöveli.

A Zalavári területre bekapcsolása az ingó-bereki vízrendszerbe jelentős mértékben növelheti a sásos-nádas-vizes élőhelyek kiterjedését a rendszerben, ezáltal elsősorban a jelenlegi II. ütemre jellemző természetközeli állapotú vizes élőhelyekhez kötődő madárfajok fészkelő és vonuló állománya növekedhet a térségben, így a Natura 2000 területkijelölés céljait kifejezetten támogatja az élőhely fejlesztési beavatkozás.

Anyagnyerőhelyek

Szinte kizárólag antropogén hatások által erősen érintett élőhelyek találhatóak itt: szántó, felhagyott szántó, fiatal erdőültetvény, gyalogakácos-ezüstfás bozótos.

Vízi makroszkópikus gerinctelen illetve malakológiai szempontból az érintett terület nem hordoz különlegességet, kivéve a kis lemezcsigát (*Anisus vorticulus*). Sőt a tervezett élőhely-rekonstrukció egy bizonyos idő elteltével szinte bizonyítottan kedvezni fog az értékesebb és jellemzőbb malakológia társulások kialakulásának, újrachonosodásának – mint pannon csiga (*Cepaea vindobonensis*), ragyogó csiga (*Cochlicopa lubrica*), éti csiga (*Helix pomatia*), tejfehér csiga (*Monacha cartusiana*), sima csiga (*Vallonia pulchella*), kúpos csiga (*Zonitoides nitidus*). A tervezett élőhely-rekonstrukciónak nincs hatása a halfaunára. Viszont a 7-es anyagnyerőhelyen a vizes élőhely alakult kubikgödörökben folyó munkák (anyagkinyerés, víz eltávolítása) az ott kialakult kétéltű- és hüllő fajegyüttesekre jelentős hatással lehetnek, közvetlen pusztulásukat, részben elvándorlásukat okozva. A vizeket érő szennyezések szintén érzékenyen érinthetik állományaikat.

Az anyagnyerőkben kialakuló költőtelepek (gyurgyalag és partifecske) fennmaradása az

anyagyerőhelyek (3. számú) rekultivációja során a függőleges partfalak meghagyásával és fenntartásával biztosítható. A terület igénybevételekor elengedhetetlen az időbeli korlátozások figyelembe vétele.

Hallépcsők (4T, 21T)

A 21T melletti hallépcső építési munkálatai a töltés bolygatott gyepjeit – francia perje (*Arrhenatherum elatius*), csomós ebír (*Dactylis glomerata*), magas aranyvessző (*Solidago gigantea*), lándzsás útifű (*Plantago lanceolata*), csörgő kakascímer (*Rhinanthus minor*), borzas sás (*Carex hirta*), pasztinák (*Pastinaca sativa*), fehér mécsvirág (*Melandrium album*) - két jellegtelen faültetvényt, homogén nádist és kisebb csatornarészleteket /jellemző fajok: érdes tócsagaz (*Ceratophyllum demersum*), keresztos békalencse (*Lemna trisulca*), vízi tők (*Nuphar lutea*), vízi harmatkása (*Glyceria maxima*)/ érintenek.

A 4T melletti hallépcső építési munkálatai a töltés mezofil gyepjeit és egy elmocsarasodott kubikgödrt érintenek, illetve a Zala keskeny fehérfüzes ligeterdejét. Védett kétéltű- és hüllőfajok / kecskebéka (*Rana esculenta* agg.), zöld levelibéka (*Hyla arborea*), zöld varangy (*Bufo viridis*), vízisikló (*Natrix natrix*)/ mindkét helyszínen jelen vannak, néhány egyedüket az építési munkálatok veszélyeztetik. Az üzemelés szakaszában természetvédelmi szempontból egyértelműen pozitív a hallépcsők hatása. Az áramlásokkedvelő fajok - balin (*Aspius aspius*), jászkeszeg (*Leuciscus idus*)- mellett több olyan faj is használja majd a tervezett hallépcsőket, melyek nem kifejezetten vonuló fajok, de élőhelyigényüknek megfelelő habitat-foltok kialakulhatnak a hallépcsőben. Ilyen fajok lehetnek: a karikakeszeg (*Abramis bjoerkna*), vágócsík (*Cobitis elongatoides*), kősüllő (*Sander volgensis*), süllő (*Sander lucioperca*), angolna (*Anguilla anguilla*), küsz (*Alburnus alburnus*) és még a kurta baing (*Leucaspius delineatus*) is.

Egyes kétéltű- és hüllőfajokra, melyek aktív vagy passzív módon a vízben terjedhetnek, vándorolhatnak, valószínűleg a hallépcsők bizonyos mértékű pozitív hatást fognak gyakorolni. Ilyenek lehetnek a kecskebéka (*Rana esculenta* agg.), mocsári teknős (*Emys orbicularis*).

Holt-Zala meder kotrása KBVR I. ütem területén

A Holt-Zala jellemző növényfajai általánosan elterjedt mocsári- és hínárnövények. Az előforduló vízi makrogerinctelenek: óriás szitakötő (*Anax imperator*), *Anax* sp., kis lemezcsiga (*Anisus vorticulus*), közönséges víziászka (*Asellus aquaticus*), tüdős csiga (*Bathyomphalus contortus*), kopolyús csiga (*Bithynia tentaculata*), törpekerész (*Caenis robusta*), elevenszülő kérész (*Cloeon dipterum*), szép légivadász (*Coenagrion puella*), gyakori légivadász (*Coenagrion pulchellum interruptum*), búvárpoloska (*Cymatia coleoptrata*), nyolcszemű nadály (*Erpobdella octoculata*), zöld légivadász (*Erythromma viridulum*), vízi poloska fajok (*Gerris argentatus*, *odontogaster*, *Hesperocorixa linnei*), csíkpoloska (*Ilyocoris cimicoides*), kék légivadász (*Ischnura elegans pontica*), iszapcsiga (*Lymnaea stagnalis*), tarka hanyattúszó poloska (*Notonecta glauca*), nagy tányércsiga (*Planorbarius corneus*), éles csiga (*Planorbis planorbis*), törpe vízipoloska (*Plea minutissima*), tüdős csiga (*Radix balthica*), gombcsiga (*Segmentina nitida*), csíkos búvárpoloska (*Sigara striata*), hókás bolharák (*Synurella ambulans*), peremes csiga (*Viviparus contectus*).

A Holt-Zala-mederben a jelölő halfajok közül a réti csík (*Misgurnus fossilis*), a lápi póc (*Umbra krameri*), a hüllő- és kétéltű fajok közül a vöröshasú unka (*Bombina bombina*) és a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) előfordulását sikerült kimutatni. A Kis-Zala torkolatánál lévő, erősebben elmocsarasodott részen vöröshasú unka (*Bombina bombina*), zöld levelibéka (*Hyla arborea*), dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) és kecskebéka (*Rana esculenta* agg.) kisebb állománnyal képviselteti magát. A parton található növényzet a barna varangy (*Bufo bufo*), zöld levelibéka (*Hyla arborea*) szárazföldi élőhelye, illetve előfordul a fürge gyík (*Lacerta agilis*) és a vízi sikló (*Natrix natrix*). A töltésen a barna ásóbéka (*Pelobates fuscus*) jelenléte ismert.

A hatásviselő madárfaj-együttes: kis vöcsök (*Tachybaptus ruficollis*), kendermagos réce (*Anas*

strepera), tőkés réce (*Anas platyrhynchos*), bőjti réce (*Anas querquedula*), kanalas réce (*Anas clypeata*), barátréce (*Aythya ferina*), üstökös réce (*Netta rufina*), szárcsa (*Fulica atra*), vízityúk (*Gallinula chloropus*), jégmadár (*Alcedo atthis*), balkáni fakopáncs (*Dendrocopos syriacus*), nádi tücsökmadár (*Locustella luscinioides*), foltos nádiposzáta (*Acrocephalus schoenobaenus*), cserregő nádiposzáta (*Acrocephalus scirpaceus*), énekes nádi poszáta (*Acrocephalus palustris*), nádirigó (*Acrocephalus arundinaceus*), berki poszáta (*Cettia cetti*), fülemülesítke (*Acrocephalus melanopogon*), barkós cinege (*Panurus biarmicus*), függőcinege (*Remiz pendulinus*), nádi sármány (*Emberiza schoeniclus*). A kotrási munkálatok egyértelműen veszélyeztetik az itt élő populációk egy részét, bár a negatív hatás mérsékelhető, ha a kotrást a meder külső (nem nyíltvízhez közeli) oldalán végzik.

Zala meder KBVR II. ütem területén

Az I. terelőtöltés és a Gurgulói bukó közötti szakasz jelen pillanatban állóvíz, holt Zala meder, amelyben a zavartalan feltöltődési folyamat eredményeképpen változatos, fajgazdag hínártársulások alakultak ki. A kotrással közvetlenül érintett szakaszon a fő érintett társulások fajgazdag lebegő és gyökerező hínarasok. Előfordul a védett fehér tündérrózsa (*Nymphaea alba*). A bukó és az Egyesített-övcSATORNA befolyó között majdnem ugyanilyen a vegetáció, a ligeterdő sávban jelentős mennyiségű szürke nyár (*Populus x canescens*) és enyves éger (*Alnus glutinosa*) is van.

A II. ütemen végighúzódó Holt-Zala meder térségében ismert vízi makroszkópikus szervezetek egy része viszont a hazánkban természetközeli állapotban már csak kevés helyen fennmaradt, huminsavas, láposodó állóvizek típusára jellemző karakterfajnak számít. A Holt-Zala szakaszon élő karakterfajok közül kiemelendő a lápi szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*), az orvosi pióca (*Hirudo medicinalis*), és egyéb piócafaj (*Batracobdelloides moogi*) állományainak előfordulása. Emellett több védett – kis lemezcsiga (*Anisus vorticulus*), lápi acsa (*Aeshna isosceles*) - és ritka, szórványos előfordulású, magas indikátor értékű szervezet - sárgacombú barázdás csíkbogár (*Acilius canaliculatus*), vízcicsiga (*Bithynia troscheli*), tüdős csiga (*Hippetis complanatus*), hólyagcsiga (*Physa fontinalis*), vízi poloska-faj (*Hidrometra gracilentia*), pióca-fajok (*Alboglossiphonia hyalina*, *Erpobdella testacea*) populációja is él az érintett Zala-mederben. A vízi makroszkópikus gerinctelenek kis-balatoni állományaira nézve az üledékeltávolítás miatt jelentős károsító hatás várható, habár a kotort szakaszok a szomszédos mederrészekről gyorsan, valószínűleg 1-2 vegetációperióduson belül újra népesülhetnek. A várható hatás elhanyagolható malakológiai szempontból.

A II. ütemet átszelő Zala medrében élő halak között Natura 2000 jelölő – balin (*Aspius aspius*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus*), lápi póc (*Umbra krameri*) - és természetvédelmi oltalom alatt álló fajok mint a kurta baing (*Leucaspius delineatus*) populációi is fellelhetők.

A holt és élő Zala medrek partoldala például récefélék (*Anatidae*) és jégmadár (*Alcedo atthis*) fészkelőhelyei. A parti odvas fák odúlakó madarak és denevérek szaporodó helyei. A kitermelt iszap elhelyezése természet szerű szegély nádasokat érinthet, amelyek nádiposzáta (*Acrocephalus sp.*) költőhelyei. A fokozottan védett vidra (*Lutra lutra*) is előfordul a területen.

Áramlásjavító csatornák

Az áramlásjavító csatornák változatos életteret jelentenek a vízi makroszkópikus gerinctelen együttes számára.

Az itt élő halegyüttes kiemelkedő természeti értéke a réti csík (*Misgurnus fossilis*) és a lápi póc (*Umbra krameri*) - Natura 2000 fajok -, illetve ezekkel a fajokkal együtt élő compó (*Tinca tinca*) és széles kárász (*Carassius carassius*) erős állománya. Populációikat - különösen a lápi póc (*Umbra krameri*) és a réti csík (*Misgurnus fossilis*) állományait - a meder kotrása drasztikusan érinti.

A csatornák közti mocsarakban mindhárom jelölő hulló- és kétéltűfaj előfordul, közülük a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) csatornában való jelenléte is bizonyított. Egyes sekély, elmocsarasodott csatorna-szakaszokon a dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) és a vöröshasú unka (*Bombina bombina*) megjelenése is valószínűsíthető, illetve egyéb kétéltű fajok is használhatják szaporodóhelyként. A kecskebéka (*Rana esculenta* agg.) és a vízisikló (*Natrix natrix*) előfordulása bizonyított a csatornákon, a csatornák partján végighúzódnó növényzetben pedig több kétéltű és hullófaj találja meg szárazföldi élőhelyét.

A II. ütem újonnan elárasztásra kerülő területein a korábban kialakított áramlásjavító csatornák kotrása döntően nádas, magassásos és mozaikos nyíltvízes élőhelyeket érint, ahol számos hatásviselő madárfaj előfordul.

A Holt-Zala-, az élő Zala-meder és az áramlásjavító csatornák kotrasi munkálatai mindenképp negatív hatást gyakorolnak a jelenlegi gazdag flórára és faunára, tehát a korlátozó természetvédelmi kikötések betartása elengedhetetlen.

Marótvölgyi-csatorna alsó szakasza

A csatorna ezen szakasza változatos hínárvegetációval borított, vízi makrogerinctelen faunája kimondottan gazdag: pajzscsiga (*Acroloxus lacustris*), lemezcsiga (*Anisus vortex*), közönséges víziászka (*Asellus aquaticus*), tegzes-faj (*Athripsodes aterrimus*), kopoltyús csiga (*Bithynia tentaculata*), elevenszülő kérész (*Cloeon dipterum*), gyakori légivadász (*Coenagrion pulchellum interruptum*), gömb csíkbogár (*Hyphydrus ovatus*), csíkpoloska (*Ilyocoris cimicoides*), kék légivadász (*Ischnura elegans pontica*). A mederben az alámerült, felszínen kiterülő levelű makrovegetáció, valamint a mocsárinövényzet kiváló aljzatot biztosít a vízi makroszkópikus gerinctelen közösségnek.

A Marótvölgyi-csatorna medrében élő halközösség faunaelemei között Natura 2000 jelölő – réti csík (*Misgumus fossilis*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus*), lápi póc (*Umbra krameri*) - és természetvédelmi oltalom alatt álló fajok - mint kurta baing (*Leucaspius delineatus*) -népes populációi is jelen vannak. A kis-balatoni faunaelemek közül a lápi póc tekinthető a legkiemelkedőbb természeti értékünknek. Rövid életciklusú fajról van szó, amely a vízrendezésekre nagyon érzékenyen reagál.

Továbbá a csatorna értékes kétéltű és hulló élőhely. A mederkotrás a már ismertetett módon elvégezhető.

Marótvölgyi déli belvízöblözet, a déli csatornaszakasz illetve a Somogysámsóni övások

Marótvölgyi-csatorna érintett szakasza: a csatornában elsősorban változatos és nagy borítású hínárvegetációt találunk. Szegélyei mocsarasak. Partján sok helyen erős vízi harmatkásás szegély található. A belvízöblözetben változó természetességű, legnagyobb részt kiszáradó, nem zombékoló magassásos mocsarak vannak, amelyekre főképp enyves éget, kisebb részben fűzeseket telepítettek. Állapotuk sokféle, vannak erősen gyomos, aranyvesszős, elnadasodott területek, és előfordulnak jobb állapotú, sokszor zombéksásos, esetleg kálmosos-gólyahíres mocsarak is. A terület növénytanilag szempontból legértékesebb része a Malom-árok és Sávoly község között lévő kaszáló hasznosítású gyeper. Ennek legnagyobb része jó állapotú vérfüves mocsárrét. Jellemző fajai: pelyhes selyemperje (*Holcus lanatus*), őszi vérfű (*Sanguisorba officinalis*), gyepes sédbúza (*Deschampsia cespitosa*), szürke aszat (*Cirsium canum*), réti margitvirág (*Chrysanthemum leucanthemum*), sziki cickafark (*Achillea asplenifolia*), réti lednek (*Lathyrus pratensis*), francia perje (*Arrhenatherum elatius*), parti sás (*Carex riparia*), mocsári sás (*Carex acutiformis*), réti sás (*Carex distans*), lómenta (*Mentha longifolia*), réti fűzény (*Lythrum salicaria*), vízi menta (*Mentha aquatica*), mocsári nőzirom (*Iris pseudacorus*), nád (*Phragmites australis*), kétsoros sás (*Carex disticha*), molyhos sás (*Carex tomentosa*).

Az érintett szakasz vízi makrogerinctelen faunája rendkívül gazdag, a kimutatott halfajok: a

széles kárász (*Carassius carassius*), az ezüstkárász (*Carassius gibelio*) és a terület Natura 2000 jelölőfaja a lápi póc (*Umbra krameri*), melynek a területen való előfordulási gyakorisága rendkívüli.

A Somogysámsoni övások kiszáradó víztere nem nyújt megfelelő életteret halfajok tartós megtelepedéséhez. A Marótvölgyi-csatorna érintett szakasza gazdag hínár- és mocsári vegetációjú, értékes kétéltű- és hulló élőhely. A jelölő fajok közül a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) előfordulása a csatorna északabbra eső szakaszán bizonyított, de ez a csatornaszakasz is hasonló élőhelyi körülményeket nyújt. A vöröshasú unka (*Bombina bombina*) ezres nagyságrendű állománya él a csatorna északabbra eső szakaszával nyugatról közvetlenül szomszédos árokban, előfordulása a csatorna ezen szakaszán is elképzelhető. A csatorna adottságai megfelelőek a dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) szaporodásához, a faj jelenlétét a környező kedvező szárazföldi élőhelyek is valószínűsítik. A csatorna a barna varangy (*Bufo bufo*) és az erdei béka (*Rana dalmatina*) szaporodó helye, a csatornát kísérő réteken pedig ismert a zöld levelibéka (*Hyla arborea*), a kecskebéka (*Rana esculenta agg.*) és a vízisikló (*Natrix natrix*) előfordulása is. A csatornát kísérő rétek kedvező csapadék-ellátottságú években előbbiek mellett valószínűleg a vöröshasú unka (*Bombina bombina*) és a dunai tarajosgöte (*Triturus vulgaris*) élő- és szaporodóhelyei. A Marótvölgyi-csatorna áthelyezésének területe, illetve a Somogysámsoni övások tervezett területe több kétéltű faj /zöld levelibéka (*Hyla arborea*), barna varangy (*Bufo bufo*), erdei béka (*Rana dalmatina*)/ és a fűrgye gyík (*Lacerta agilis*) szárazföldi élőhelye. A Malom-csatorna és az övások tervezett helyén meglévő csatornaszakaszok a kecskebéka (*Rana esculenta agg.*) kisebb jelentőséggel bíró élőhelyei. A Marótvölgyi-csatorna élővilága mindenképp indokolja a Marótvölgyi déli belvízöblözetbe eső szakaszán a jelenlegi állapot fenntartását és mindennemű kotrási munkálat tiltását.

Ingói-berek

A berekben láposodó nád jellemző növényfajai: nád (*Phragmites australis*), gyékény fajok (*Typha spp.*), vízi harmatkása (*Glyceria maxima*), télisás (*Cladium mariscus*), mocsári galaj (*Galium palustre*), vízi peszérce (*Lycopus europaeus*), vízi menta (*Mentha aquatica*), nádi boglárka (*Ranunculus lingua*), mocsári tisztesfű (*Stachys palustris*), lápi csalán (*Urtica kioviensis*), tőzgepáfrány (*Thelypteris palustris*), réti fűzény (*Lythrum salicaria*), gyilkos csomorika (*Cicuta virosa*).

A tervezett beavatkozások következtében lehetővé váló optimalizált természetvédelmi célkitűzésű üzemirányítás nyomán fellépő hatásfolyamatoknak várhatóan pozitív hatása lesz az Ingói-berek makroszkópikus vízi gerinctelen és halfaunájára. Az 1. terelőtöltés nyugati oldalán jelenleg közepesen fajgazdag, de egy-két kivételtől - mint kis lemezcsiga (*Anisus vorticulus*) - eltekintve széles tolerancia spektrumú fajokból /pl.: törpe vízipoloska (*Plea minutissima*), csinos légivadász (*Ischnura elegans*), nyolcszemű nadály (*Erpobdella octoculata*), sőt kifejezetten szervesanyag terhelést indikáló fajokból /jövevény hólyagcsiga (*Physella acuta*)/ álló makroszkópikus gerinctelen fajegyüttese van, és a Zalavári-vízhez hasonló sok lápi karakterfajból álló fajegyüttes alakulhat. Jelenleg az adventív ezüstkárász (*Carassius gibelio*) és gyöngyös razbóra (*Pseudorasbora parva*) által dominált halegyüttes jellemző, de várhatóan megjelennek, ill. teret nyernek a Natura 2000 jelölő fajok, mint a lápi póc (*Umbra krameri*), a réti csík (*Misgurnus fossilis*) valamint a nem jelölő compó (*Tinca tinca*).

Tehát a beavatkozás következményeként javuló vízminőség, az áramlás megszűnése és az alacsonyabb vízszint hatására beindulhatnak a terület regenerációs folyamatai. Az év nagy részében a vízszint alacsonyabban tartásával visszaállhatnak azok a sekélyvízű élőhelyek, illetve szárazföldi élőhely-foltok, melyek a jelentősebb kétéltű- és hullófajok élőhelyi optimumát jelentik. A zombéksásosok és nádasok regenerálódásával a dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) és a vöröshasú unka (*Bombina bombina*) nagyon fontos élőhelyei alakulnak vissza, illetve a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) is újabb elfoglalható élőhelyeket talál.

Madárvédelmi szempontból is kiemelkedő jelentőségű feladat megállítani a nádasok területének csökkenését, ezáltal biztosítani az itt található igen jelentős költőhelyek fennmaradását.

Új csatornaszakaszok

Az I. ütemen, a Mekenyei szivattyútelep területén a Holt-Zala bal parti töltésén kívül rekettüfűzesedő, leromlott rossz magassásosok-mocsárrétek vannak. Általában erősen elterjedt és domináns a magas aranyvessző (*Solidago gigantea*).

II. ütem, 30T-31 T között: a hatásviselő vegetáció egyrészt fajszegény nádas (D-i rész), illetve jellegtelen ültetett füzes-égeres.

Az I. ütemen, a Holt-Zala mellett tervezett csatorna területén ismert a barna ásóbéka (*Pelobates fuscus*), a zöld levelibéka (*Hyla arborea*) és a fürge gyík (*Lacerta agilis*) előfordulása, illetve egyéb kétéltű- és hüllőfajok potenciális szárazföldi élőhelye. A szomszédos töltés potenciális mocsári teknős (*Emys orbicularis*) tojásrakó hely.

A II. ütem területén, a tervezett 30T és 31 T műtárgy közé tervezett új csatorna és töltése herpetológiai szempontból nagyon értékes élőhelyeket érint. Két mocsár is található az Egyesített-övcsatorna töltésétől K-re, melynek szélén áthaladna a tervezett csatorna. Mindkét mocsár a dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) és a vöröshasú unka (*Bombina bombina*) bizonyított élőhelye (utóbbi ezres-tízezres nagyságrendű állományban van jelen). A mocsári teknős (*Emys orbicularis*) számára kedvező élőhelyek előfordulása valószínű (a szomszédos Egyesített-övcsatornában bizonyított). Előbbiek mellett a zöld levelibéka (*Hyla arborea*) és a kecskebéka (*Rana esculenta* agg.) igen nagy állományai élnek itt, illetve a dunai tarajosgöte (*Triturus vulgaris*), a barna varangy (*Bufo bufo*), a barna ásóbéka (*Pelobates fuscus*) szaporodóhelyei, a vízisikló (*Natrix natrix*) élőhelyei. A mocsarakat kísérő ligeterdők fenti fajok egy részének pl. a dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) szárazföldi élőhelyei. Az új csatornaszakaszok létesítése döntően nádas, magassásos és mozaikos nyíltvizes élőhelyeket érint, ahol számos hatásviselő madárfaj előfordul.

Műtárgyak

A legtöbb létesítendő zsilip közvetlenül érint töltéseket, ahol általában a hatásviselő vegetáció franciaperjés mezofil töltésgyep, illetve taposott gyomtársulások, amelyek regenerálódására jó az esély. Az éves karbantartásnál is minimalizálni kell a környezeti igénybevételt.

Az építési munkálatok érintenek minden olyan hal-, kétéltű- és hüllőfaj egyedeit, melyek mobilitása kicsi, de populáció-szintű káros hatások nem várhatók.

Alsó-, Felső-tározó megkerülése

Az Alsó- és Felső tározó hidraulikai átvezetésének üzemeltetése kis vizes időszakban, jó vízminőség esetén indokolt, de a környező területek (II. ütem rögzült és úszó lápjai, magassásosai) vízutánpótlásának biztosítása is kulcsfontosságú kérdés az üzemelés alatt. Az áramlási sebesség és a vízszint csökkenése az I. ütem területén pozitív hatású lehet.

Alsó-tározó elárasztása

Az Alsó-tározó elárasztására csak árvíz esetén időszakosan kerül sor. A vizes élőhelyek rendszerint jelentősebb változás, szerkezeti módosulás nélkül viselik a természetszerű áradások hatását. Az időszakos árvízi borítás még az év nagyobb részében felszíni vízborítástól mentes mocsárrét típusú társulások esetében is pozitív hatású. Botanikai szempontból értékelve a várható hatásokat megállapítható, hogy az üzemeltetés növényzetre gyakorolt hatása attól függő, hogy a víz milyen módon lesz kormányozva a területen. Jelentős változást okozhat a növényzetben a víz kivezetése a Fenéki-tó D-i és K-i részeire, amely jelen pillanatban rapszodikusán kap vizet. Az É-i és a belső részeken nagy kiterjedésű nádasok, posványásos-

nádasok és zombéksásos-nádasok vannak, a peremterületeken egyre nagyobb arányban található zombéksásosok, illetve nem zombékoló magassásrétek. Kisebb arányban jellemzőek az elgyomosodott mocsárrétek, illetve a dűnesorokon az eredeti száraz gyepek maradványai. Utóbbiakra a megváltozott üzemeltetés vélhetően nem lesz jelentős hatással.

A II. ütem déli, el nem árasztott része jelenlegi állapotában nagyon értékes kétéltű- és hulló élőhely, a jelölő fajok legerősebb állományai itt élnek. A tervezett üzemrend a természetes vízdinamikának megfelelő működést, a mocsarak asztatikus jellegének fennmaradását célozza meg, amely a herpetofaunára, benne a jelölő fajok állományaira hosszabb távon pozitív hatást gyakorolhat.

A természetszerű vízdinamika biztosítása esetén több madárfaj vonatkozásában várható pozitív tendencia, hiszen a korábbinál változatosabb élőhelyek jöhetnek létre, jelentősebb időszakos vízborítású területekkel, amely például a parti madarak számára teremthet új szaporodóhelyet, továbbá az északi pocok (*Microtus oeconomus mehelyi*) állományának megerősödése is várható, hiszen a számára alkalmas élőhelyek kiterjedése növekedhet.

A környezeti hatásvizsgálat a Marótvölgyi-csatorna kotrásának, illetve déli szakasza áthelyezésének szükségessége vonatkozásában elégséges információt nem tartalmazott, ezért az eljárás során a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 347/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet 40. § (1) bekezdése alapján adatszolgáltatási célból bevont Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság 208/149-10. számú közlését is figyelembe véve hiánypótlási felhívással éltem.

A Pelso 2007. Konzorcium nevében a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság által benyújtott kiegészítő dokumentáció, illetve a 2008. október 30-i közmeghallgatás keretében ismertetett, a Marótvölgyi déli belvízöblözet átalakításának kompromisszumos változata szerint a Marótvölgyi-csatorna érintett szakaszában kisvízes időszakban megmaradnak a jelenlegi áramlási viszonyok, az 1 m³/s vízhozamhoz képest jelentkező többlet vízhozam kerül az áthelyezett mederszakaszban (régii Malom-csatornában) levezetésre. A belvízöblözetbe - vízjárástól függően - 1 m³/s térfogatáramú vízutánpótlás a mederelzárásba építendő csőzilippel biztosítható. A Somogysámsoni övárók és a Marótvölgyi-csatorna áthelyezett szakasza jórészt meglévő csatornák bővítésével, illetve azok nyomvonalán épül. Az így kialakított beruházási változat megoldást ad a II. ütem visszaduzzasztó hatása miatt szükséges ár- és belvízvédelmi probléma kezelésére, figyelembe véve a terület természeti állapotának, értékeinek megóvását (a lehető legkisebb szintre csökkentve a lápi póc állományra gyakorolt negatív hatást).

A Marótvölgyi-csatorna északi szakaszán a kotrással történő megfelelő vízszállító képesség biztosítása az árvízi veszélyeztetettség tekintetével szükséges.

Vizsgálva lett a mederkotrás nélküli alternatíva is. Megállapításra került, hogy a lefolyási viszonyok miatt ez esetben is szükséges lenne a feliszapolódott, növényzettel benőtt csatornaszakasz bizonyos szintű karbantartási célú kotrása, mindemellett töltésmagasítás, építés, újabb műtárgyak létesítése válna szükségessé, amely a visszaduzzasztás által a D-i belvízöblözetben magasabb árvízszintet eredményezne. Tehát ezen az alsó 4 km-es szakaszon mindenképpen szükség van a vízszállítást biztosító kotrásra.

Az endemikus, átlagon felüli méretű lápi póc populációt érő, elkerülhetetlen negatív hatások csökkentése érdekében a kérelmezővel és a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon, a kotrási munkálatokra vonatkozó kikötést rögzítettem.

Összegezve a beruházás Marótvölgyi-csatornát érintő részét megállapítom, hogy a természetvédelmi szempontokat figyelembe vevő változat kerül megvalósításra a belvízöblözet tekintetében, mivel sem a csatorna sem a mellette található vizes élőhelyek vízháztartása nem

módosul a kritikus kisvízi időszakban, továbbá az északi szakasz mederkotrása indokoltsága folytán - a fent részletezett módon végre hajtva - szintén elfogadható.

Vonatkozó jogszabályi háttér

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (továbbiakban: Tvt.)

A Tvt. 8.§ (1) bekezdése alapján „*a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani.*”

A Tvt. 16. § (5) bekezdése szerint „*a vízfolyások és tavak természetes és természetközeli állapotú partjait – a vizes élőhelyek védelme érdekében – meg kell őrizni. A vízépítési munkálatok során a természetkímélő megoldásokat kell előnyben részesíteni.*”

A Tvt. 17.§ (1) bekezdése kimondja, hogy „*a 8. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.*”

A Tvt. 35. § (1) bekezdése szerint „Védett természeti területen a 7. § (2) bekezdésében foglaltakon túl

a) tilos olyan épületet, építményt, nyomvonalas létesítményt, berendezést létesíteni vagy üzembe helyezni, amely annak jellegét és állapotát veszélyezteti, károsítja, vagy ott a tájképi egységet megbontja;

b) gondoskodni kell a vadon élő szervezetek, életközösségeik, a biológiai sokféleség fennmaradásához szükséges természeti feltételek, így többek között a talajviszonyok, vízháztartás megőrzéséről;”

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet) módosításáról szóló 201/2006. (X.2.) Korm rendelet 10.§ (2) bekezdés szerint „a természetvédelmi hatóság az (1) bekezdés szerinti beruházást akkor engedélyezheti, illetőleg ahhoz szakhatóságként akkor járulhat hozzá, ha megállapítható, hogy az nem veszélyezteti vagy károsítja a Natura 2000 területet, továbbá - a 4. § (1)-(2) bekezdésének figyelembevételével - nem ellentétes a jelölés céljaival”.

Megállapítom, hogy a környezeti hatásvizsgálat kielégítő mértékben feltárja a Kis-Balaton jelenlegi természeti állapotát és a beavatkozás várható hatásait mind az építés, mind az üzemelés fázisában a Natura 2000 jelölőfajokra, élőhelyekre, egyéb természeti értékekre. Magyarország legfontosabb, nagy kiterjedésű, természetközeli állapotban lévő, rendkívül változatos fajlistával rendelkező élőhely-komplexumának fennmaradása függ a kialakítandó üzemi vízszinttől, és a mind vízminőség-védelmi mind természetvédelmi szempontból optimális vízkormányzás kialakításának sikerétől.

Az építési munkálatok és az üzemelés káros hatásainak minimalizálása illetve elkerülése szempontjából a természetvédelmi szempontokat érvényesítő kikötések betartása rendkívül fontos, ezért a környezetvédelmi engedély rendelkező részében rögzített természetvédelmi kikötések hangsúlyozottan be kell tartani a KBVR II. üteme vízilétesítményeinek tervezése, kivitelezése és üzemeltetése során.

A dokumentációban foglaltak alapján a kiviteli munkák során keletkező hulladékok érvényes jogszabályoknak megfelelő kezeléséről gondoskodnak, így elkerülhetők a környezeti elemekre gyakorolt káros hatások.

A határozat rendelkező részébe foglalt feltételeket a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény 13. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltak alapján írtuk elő.

Az építés időszakában alkalmazott munkagépek és szállítójárművek üzeme jár légszennyezéssel. Az építésből származó légszennyezőanyag kibocsátás hatásterülete a betervezett munkaszervezési intézkedések alkalmazása mellett lakott területet nem érint. A szállítások és a nyomvonalas létesítmények építésének levegőterhelő hatása a szállítási útvonalak és a nyomvonal közvetlen környezetében jelentkezik. A műtárgyak üzeme nem jár légszennyező anyag kibocsátással.

A létesítéshez kötődő építés, ill. szállítás okozta zajterhelés kis mértékű, a tervdokumentáció megállapításai szerint a munkaszervezési intézkedések alkalmazásával a védendő objektumok előtt, a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló módosított 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM együttes rendelet 2. és 3. számú mellékletében foglalt határértékek nagy biztonsággal teljesülnek és a hatásterületek védendő objektumokat nem érintenek. A műtárgyak üzemeltetésének zajvédelmi szempontú hatásterülete védendő objektumokat szintén nem érint.

A dokumentumban foglaltak értelmében a KBVR II. ütemének tovább építése a jelenleginél jobb és változatosabb vízkormányzási lehetőségek (pl. az egyes ütemeket megkerülő vízkormányzási lehetőségek) következtében a tápanyag-eltávolítási hatásfok kismértékű javulása várható, de ennek pontos tervezéséhez elengedhetetlen feltétel a próbaüzem alatt szerzett tapasztalatok folyamatos értékelése, melynek tervezett minimális hossza 5 év. Ez idő alatt a vízminőségi monitoring-rendszer üzemelésére, üzemeltetésére különös hangsúlyt kell fektetni. A dokumentum által előirányzott monitoring-terv elfogadható, célszerűen az EU (és a VKI) által preferált biomonitoring mellett a hazánkban hagyományosnak tekinthető vízkémiai mérések szükségességét is tartalmazza. A mintavételi pontok tér- és időbeli eloszlása a próbaüzemet követően, a végleges üzemelési szabályzat kidolgozásakor átgondolásra érdemes lehet.

A KBVR bővítésének köszönhetően lehetőség nyílik az Ingói-berek leválasztására, melyen elsődlegesen természetvédelmi szempontok érvényesítése mellett a vízminőség javulása is várható. A Zala régi, az Ingói-berekben lévő megszaggatott árvízvédelmi töltései a tervek szerint ugyan nem lesznek helyreállítva, de a Zala-meder megfelelő mélységű kotrásával a hidraulikai rövidzárhoz szükséges áramlási sebesség a terv szerint elérhető, ha az Ingói-berekben a vízszintet megfelelően alacsony szinten sikerül tartani. Vízminőségi szempontból a rövidzár kedvező hatása csak ekkor tud érvényesülni.

A tervezett beruházás megvalósulása esetén a létesítendő Alsó-tározón keresztül juthatna a Balatonba a Zala-Somogyi-határárok és a Marótvölgyi-csatorna vize is, melyek jelenleg a meglévő KBVR után csatlakoznak a Zalába, ezáltal plusz terhelést jelentve a tóra.

A Marótvölgyi-csatorna csak balparti, három évre szakaszolt kotrása a lehető legjobb kompromisszumos megoldás, melynek kapcsán a vízvédelmi érdekek nem sérülnek.

Tekintettel arra, hogy a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 28. § (1) bekezdése értelmében a vízimunka elvégzéséhez, illetve vízilétesítmény megépítéséhez, átalakításához és megszüntetéséhez vízjogi létesítési engedély szükséges, határozatom rendelkező részének III. fejezetében ennek a kivitelezést megelőző beszerzését előírtam.

A benyújtott környezeti hatástanulmány megállapításai (várható igénybevételek és terhelések, becsült hatások) alapján - figyelemmel az engedélyezési eljárásban közreműködő szakhatóságoknak az engedélyezett tevékenység környezetre gyakorolt hatásával kapcsolatos állásfoglalásaira - megállapítottam, hogy a tervezett tevékenység a határozat rendelkező részének III. fejezetében foglalt kikötések, környezetvédelmi előírások betartása esetén a környezetet nem károsítja, a környezetvédelmi engedély kiadása környezetvédelmi érdeket nem sért, ezért az engedély kiadásáról határoztam.

Az engedély érvényességi időtartamának meghatározása során figyelembe vettem, hogy a vízjogi létesítési engedély alapján megépítendő vízellátási létesítményeket határozott ideig érvényes vízjogi üzemeltetési engedély alapján fogják fenntartani és üzemeltetni. A hatóság rendszeresen végez majd felügyeleti ellenőrzéseket és meghatározott időközönként az engedély felülvizsgálatát is elvégzi.

Határozatomat a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 66. § (1) bekezdése a.) pontja, valamint 71. § (1) bekezdés b) pontja, és a Korm. rendelet 10. § (2) bekezdés a) pontja alapján, a 10. § (4) bekezdésére figyelemmel hoztam meg.

Határozatom elleni fellebbezési jogot a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 98. § (1) bekezdése biztosítja.

A fellebbezési díj mértékét a KvVM rendelet 2. § (4) és (7) bekezdése írja elő.

A Felügyelőség hatásköre a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 8. § (2) bekezdésén, illetékessége ugyanezen rendelet 1. számú mellékletén alapul.

A határozatot kapja

1. Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, 1012 Budapest, Márvány u. 1/C.
2. AQUAPROFIT Műszaki, Tanácsadási és Befektetési Zrt. 8800 Nagykanizsa, Erzsébet tér 1.
3. Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság 8229 Csopak, Kossuth u. 16.
4. Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság 9700 Szombathely, Vörösmarty u. 2.
5. Körjegyzőség, 8751 Zalakomár, Tavasz u. 13.
6. Körjegyzőség, 8732 Sávoly, Petőfi u. 14.
7. Körjegyzőség, 8710 Balatonszentgyörgy, Berzsenyi 91.
8. Polgármesteri Hivatal, 8360 Keszthely, Fő tér 1.
9. Körjegyzőség, 8391 Sármellék, Dózsa György u. 324.
10. Körjegyzőség, 8392 Zalavár, Dózsa György u. 1.
11. Polgármesteri Hivatal, 8749 Zalakaros, Gyógyfürdő tér 1.
12. Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, 8360 Keszthely, Balaton u. 17.
13. ÁNTSz Nyugat-dunántúli Regionális Intézete, 9024 Győr Jósika u. 16.
14. Zala Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatósága, 8900 Zalaegerszeg Zrínyi u. 36.
15. Zala Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság, 8900 Zalaegerszeg, Kinizsi u. 81.
16. Zala Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Földművelésügyi Igazgatóság Vadászati és Halászati Osztálya, 8900 Zalaegerszeg Bíró Márton út 38.
17. Somogy Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatósága, 7401 Kaposvár pf. 149.
18. Bányakapitányság, 7601 Pécs pf. 61.
19. Nemzeti Közlekedési Hatóság Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatósága Zala Megyei Kirendeltség, 8900 Zalaegerszeg Pintér Máté u. 22.

Szombathely, 2008. december 8.

Lábdy Miklós sk.
igazgató